

Platformsøkonomi i et forbrugerretligt perspektiv

KANDIDATSPECIALE AF

ANNE ALBÆK FISKER JENSEN, 20154011

SIMONE RYOM JENSEN, 20154587

Aalborg Universitet
Juridisk Institut

Titelblad

Dansk titel: Platformsøkonomi i et forbrugerretligt perspektiv

Engelsk titel: The Platform Economy from a Consumer Law Perspective

Retsområde: Forbrugerret

Vejleder: Marie Jull Sørensen

Studienummer: 20154011, 20154587

Afleveringsdato: 19. maj 2020

Antal anslag: 136.298

Platformsøkonomi i et forbrugerretligt perspektiv

The Platform Economy from a Consumer Law Perspective

af ANNE ALBÆK FISKE JENSEN

og

SIMONE RYOM JENSEN

The Technological development creates new and different employment and earning opportunities that challenge the Danish legislation. This is due to a departure from the traditional work field, where the use of digital communication platforms creates legal challenges. The thesis will analyze the relationship between the consumer, the provider and the operators of the digital platform to reveal consumers' improvement in the use of digital dissemination platforms. The thesis is built on a case of Hilfr and is seeking to investigate applicable law and whether the contractual relationship between platform operators and the consumer can contribute if the consumer has a legal claim against the platform operator. The tripartite relationship can be difficult for the consumer to see the real contractor, and thus who to address with any claim.

The increase in the number of digital dissemination platforms is gathering privately on the purchase and sale of goods and letters, which is why the dissemination rule in Danish consumer law faces a potential renaissance. Where the dissemination rule applies, these agreements must be regarded as consumer agreements that operate in much of consumer protection law. The digital dissemination platforms and the dissemination rule challenge the prerequisite for consumer protection. At the same time, development from the digital platform economy and gray zone through digital platforms defines itself as the dissemination platform and the lack of categorization of the provider's status as an employee or independent business development.

The final segment and perspective of Danish legislation as well as of how the legislation best ensures, prohibits rights based on digital dissemination platform.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Introduktion	6
1.1 Indledning	6
1.2 Problemformulering	7
1.3 Afgrænsning.....	7
1.4 Metode	8
1.4.1 Den retsdogmatiske metode.....	8
1.4.3 Hilfr	10
Kapitel 2. Deleøkonomi og partnernes definition.....	11
2.1 Trepartsforholdet.....	11
2.2 Arbejdsplatforme.....	12
2.2.1 Kvalificering af en arbejdsplatform.....	12
2.3 Forbrugers status i Danmark og EU	13
2.3.1 Forbrugerbegrebet i Danmark.....	13
2.3.2 Fysisk og juridisk person.....	14
2.3.3 Forbrugerbegrebet i EU	15
2.4 Udbyders status.....	17
2.4.1 Lønmodtagerbegrebet	17
2.4.2 Selvstændig erhvervsdrivende	17
2.5 Formidlingsreglens anvendelsesområde.....	18
Kapitel 3. De tre analyseområder.....	20
3.1 Den digitale arbejdsplatform som realdebitor	20
3.1.1 Retspraksis på området.....	21
3.1.2 Formidlerkravet	24
3.1.3 Opsummering.....	24
3.2 Platformens relation til udbyder gennem et lønmodtagerforhold	26
3.2.1 Den retlige kvalifikation af en lønmodtager.....	26
3.2.2 Almene kriterier for afgrænsning af lønmodtagerforhold.....	27
3.2.2.1 Virksomhedens dispositionsret.....	27
3.2.2.2 Det økonomiske mellemværende.....	27
3.2.2.3 Pligten til at udføre personligt arbejde	27
3.2.2.4 Tilknytning til virksomheden.....	28
3.2.2.5 Den sociale vurdering.....	28
3.2.3 Retspraksis for afgrænsningen af ansættelsesforhold.....	28
3.2.4 Opsummering.....	30
3.3 Kontraktforholdet mellem platformsoperatøren og udbyder	31
3.3.1 Viljes- og tillidsteori.....	31
3.3.1.1 Viljesteori	32

3.3.1.2 Tillidsteori.....	32
3.3.2 Relativitetsprincippet	33
3.3.3 Opsummering.....	33
Kapitel 4. Analyse af Hilfr som kontraktspart.....	34
4. Introduktion af Hilfr	34
4.1 Hilfr.....	35
4.1.1 Freelance Hilfr.....	36
4.1.2 Super Hilfr	36
4.2 Vurdering af forbrugerens retsstilling ved anvendelse af arbejdsplatformen.....	37
4.2.1 Hilfrs kategorisering som realdebitor	37
4.2.1.1 Sammenfatning	41
4.2.2 Hilfrs kategorisering som arbejdsgiver.....	42
4.2.2.1 Sammenfatning	45
4.2.3 Hilfrs kontraktretlige forhold til forbrugerens	46
4.2.3.1 Sammenfatning	49
Kapitel 5. Udfordringer i anvendelsen af digitale formidlingsplatforme	49
5.1 Udvikling af samarbejdet mellem digitale arbejdsplatforme og fagforeninger	49
5.1.1 Skattevæsenets kontrol af digitale arbejdsplatforme	50
5.1.2 Opretholdelse af konkurrenceevnen	51
5.1.3 Platformsoperatøren selvregulering.....	52
5.1.4 Interessen for overenskomstdækkede arbejdsplatforme	53
5.2 Alternativ ansvarsfordeling.....	54
5.2.1 Løsningsforslag til regulering af digitale arbejdsplatforme	54
Kapitel 6. Konklusion	55
6.1. Hilfrs kategorisering som realdebitor.....	56
6.1.2 Vurderingen af Hilfrs ansvar som arbejdsgiver.....	56
6.1.3 Vurdering af kontraktforholdet mellem platformsoperatøren og udbyderen.....	57
6.2 Forbrugerens retsstillings i trepartsforholdet.....	57
6.3 Hilfr	57
Kapitel 7. Perspektivering.....	58
7.1 Fast definition af at udgøre en lønmodtager.....	58
7.2 Regulering af atypisk arbejde.....	59
7.3 Krav til den enkelte freelancer	59
7.4 Behovet for regulering af digitale arbejdsplatforme.....	59

Kapitel 1. Introduktion

1.1 Indledning

I takt med den digitale udvikling af samfundet opstår der en række nye forretningsmodeller både i Danmark og på det internationale marked. Anvendelsen af digitale platforme er en del af en bredere udvikling for det generelle arbejdsmarked, som placerer sig anderledes i forhold til den traditionelle skelnen mellem arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende. Undersøgelser fra Danmarks Statistik viser¹, at én ud af fem danskere deltager i deleøkonomiske tjenester².

Anvendelsen af digitale arbejdsplatforme³ er under konstant vækst, som introducerer nye kontraktmodeller for lønarbejde ved brug af digitale værktøjer. De digitale platforme karakteriseres generelt som arbejdsplatforme, hvis formål er at formidle en kontakt mellem en tjensteudbyder og forbruger. Denne selvdefinering af digitale platforme gør, at formidlingsreglen bliver særlig relevant. Såfremt formidlingsreglen finder anvendelse, er den digitale arbejdsplatform som udgangspunkt ansvarsfri i kontraktretlig forstand. Aftalen mellem tjensteudbyderen og forbrugeren bliver i kraft af formidlingsreglen en forbrugerftale, hvor den svageste part skal beskyttes jf. købelovens § 4 a, stk. 2. Anvendelsen af digitale arbejdsplatforme udfordrer det danske arbejdsmarked og forudsætningen bag forbrugerbeskyttelsen om, at forbrugers aftalepart er en stærk erhvervsdrivende. Dette danner grundlag for en bekymring om forbrugers aftalepart ved mangelfuldt arbejde og gråzonen mellem tjensteudbyders rolle som selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager. Platformens selvdefinition som formidler ses gennem domsstolspraksis ikke at udgøre den rette retlige kategorisering.

Manglende juridisk kategorisering på området er problematisk og kan skabe uklar retsstilling for forbrugeren. Specialets formål er at klarlægge forbrugers juridiske retsstilling gennem en analyse af Hilfrs potentielle kontraktansvar.

---

¹Distributionsrådet, Kortlægning af arbejdsplatforme i Danmark, januar 2018

²Deleøkonomiske tjenester er Danmarks Statistiks betegnelse for digitale platforme.

³Arbejdsplatforme dækker over tjenester, som tilbyder arbejdskraft til at løse en række serviceopgaver. Denne platformstype vil nærmere blive defineret i 2.2.1

1.2 Problemformulering

Specialet har til formål at undersøge forbrugernes retsstilling ved anvendelse af digitale arbejdsplatforme. Problemformuleringen vil blive besvaret gennem en analyse af Hilfr som case for at afdække kontraktansvaret.

1.3 Afgrænsning

Specialets behandling af digital platformøkonomi vil fokusere på digitale arbejdsplatforme, hvorfor der afgrænses fra behandlingen af kapitalplatforme og blandingsplatforme. De tre forskellige kategorier af platforme vil kort blive defineret, men specialet tager udgangspunkt i digitale arbejdsplatforme for at afdække Hilfrs kontraktansvar.

I forbindelse med analysen vil det vurderes, hvorvidt forholdet mellem den digitale arbejdsplatform og tjenesteudbyder kan udgøre et lønmodtagerforhold. Specialets fokus er ikke at behandle lovgivningen i arbejdsretten, men at anvende lovgivningen til at udlede, hvornår der opstår et lønmodtagerforhold. Den arbejdsretlige regulering er baseret på en forudsætning for behovet om en præceptiv beskyttelse af lønmodtageren.⁴I forbindelse med anvendelse af digitale arbejdsplatforme får det en afgørende betydning for tjenesteudbyderen og forbrugeren, om udbyderen er omfattet af beskyttelsen i lovgivningen, som sikrer specifikke rettigheder i udførelsen af det konkrete arbejde. Problemstillingerne med anvendelsen af digitale arbejdsplatforme vil tage udgangspunkt i gældende dansk ret og på baggrund af den manglende juridiske kategorisering, vil specialet give eksempler på eventuelle tiltag eller tilpasninger af gældende ret for at tilgodese udviklingen og reguleringen af digital platformøkonomi.

På baggrund af ovenstående er formålet med fremstillingen ikke at fokusere på de forskellige typer af retskrav, som opstår i forbindelse med trepartsforholdet. Hovedformålet er at analysere de forbrugerretlige aspekter gennem hvilken aftalepart forbrugeren kan gøre sine forbrugerrettigheder gældende overfor i forbindelse med mangelfuldt arbejde. Det er centralt for fremstillingen af specialet, at få retligt identificeret den digitale arbejdsplatform med henblik på en vurdering af platformens selvdefinering som formidlingsplatform.

---

⁴ Jens Kristiansen, *Lønmodtagerbeskyttelse i dansk arbejdsret*, 1. udgave, *Gadjura* 1997, s. 120

1.4 Metode

I følgende afsnit vil specialets metodiske fremgangsmåde præsenteres, som anvendes til at besvare problemformuleringen.

1.4.1 Den retsdogmatiske metode

Retsdogmatikken anses som en vigtig del af retsvidenskab, da hensigten bag denne metode er at klarlægge gældende ret. Den retsdogmatiske metode anvendes i specialet til at beskrive, analysere og systematisere gældende regler samt retspraksis.⁵ Retsdogmatikken er ligeledes forbundet med den praktiske retsanvendelse og har til formål at anvende retsdogmatikken til brug af den juridiske metode.⁶ Den juridiske metode anvendes til valg af retskilder samt specialets fortolkning af faktum og resultat. Specialet skal gennem juridisk metode anvende forskellige typer af retskilder. Den primære retskilde er lovgivningen, hvor retspraksis af afsagte domme og lovforarbejderne vil anvendes som fortolkningsbidrag til analysen.

De digitale arbejdsplatforme er et nyt fænomen, som ikke er selvstændig reguleret i dansk lovgivning. Specialet anvender således lovgivningen som et fortolkningsbidrag af gældende ret. Dette skal bidrage til specialets udarbejdelse og retskildeværdien af projektet. Specialet vil i denne henseende overveje, hvorvidt reglerne finder anvendelse på det behandlede område.

Retspraksis anvendes ligeledes som en primær retskilde. Dette lægges til grund, da domme og afgørelser er udtryk for gældende ret der er bestemt af det danske retssystem. Afgørelserne tillægges stor fortolkningsværdi, da afgørelsernes retlige stillingstagen til et foreliggende spørgsmål kan have præjudikatværdi. Retspraksis skal således bidrage til specialets udarbejdelse af en digital arbejdsplatforms kontraktsretlige ansvar og bidrage med at være retsskabende for fremtidige tvistløsninger.

Forarbejderne til lovgivningen betegnes ligeledes som en vigtig retskilde til brug af yderligere forklaring og supplerung til lovfortolkning.

Formålet med udarbejdelsen af specialet er at belyse problemstillingerne i anvendelsen af digitale arbejdsplatforme og fortolkningen af gældende ret. Den retsdogmatiske metode

---

⁵Carsten Munk-Hansen, *Retsvidenskabsteori, 2. Udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2018, side 65*

⁶Carsten Munk-Hansen, *Retsvidenskabsteori, 2. Udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2018, side 65*

anvendes til at analysere konkrete problematikker omkring forbrugerens retsstilling ved anvendelse af digitale arbejdsplatforme. Specialet tager stilling til om Hilfr, som platformsoperatør, skal kategoriseres som formidler eller arbejdsgiver, og hvilke konsekvenser kontraktforholdet får for forbrugerens retsstilling. Retspraksis samt litteraturen på området for digitale platforme er beskedent, hvilket indebærer at specialet foretager overvejelser og fortolkninger baseret ud fra den nuværende viden.

Anvendelse af retskildelæren

Retskildelæren er en anerkendt metode som anvendes til at fastlægge gældende ret. Retskildelæren er læren om de juridiske bindende kilder – retskilderne. For at afdække dansk gældende ret vil specialet indledningsvist kategorisere trepartsforholdet gennem en retlig definering af forbrugeren, tjenesteudbyderen og platformsoperatøren. Til definitionen af disse vil forbrugeraftalelovens § 2, købelovens § 4a, stk. 1 og ansættelsesbevislovens § 1, stk. 2 inddrages.

Da digitale platforme oftest kategoriseres som digitale formidlingsplatforme, vil formidlingsreglen og dens betydning løbende blive behandlet. Specialet vil ved analyse af formidlingsreglen anvende juridisk metode til forståelsen af trepartsforholdet samt bidrage til undersøgelsen af, hvorvidt digitale formidlingsplatforme kan konkluderes at omfattes af reglen. Det er dog essentielt at nævne, at formidlingsreglen kun gøres gældende for de love som specifik angiver denne regel.

EU-retten er gældende for dansk ret⁷ og vil blive introduceret og behandlet, hvor det findes relevant. I forbindelse med begrebsafklaringen af en forbruger, vil specialet kort berøre direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler 93/13/EØF. Direktivet er et minimumsharmoniseret direktiv, hvilket skitser forbrugerbeskyttelsen.

Indledningsvist vil specialet definere omfanget af den digitale deleøkonomi. Afsnittet skal fastlægge læserens forståelse for lovgivningsmæssige udfordringer i takt med digitale formidlingsplatformes markante udvikling. Definitionerne af ovenstående vil bidrage til fortolkningen af den retlige kvalifikation af, hvad der skal definere en lønmodtager efter dansk ret.

---

⁷ Carsten Munk-Hansen, *Retsvidenskabsteori*, 2. Udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2018, side 345

1.4.3 Hilfr

Anden del af specialet vil tage udgangspunkt i casen om arbejdsplatformen Hilfr. Omdrejningspunktet i kategoriseringen af Hilfrs kontraktansvar vil være at afdække platformsoperatørens potentielle kontraktansvar i et forbrugerretligt perspektiv. Kapitlet vil indledningsvist beskrive Hilfr, hvorefter tidligere diskuteret analyseområde vil anvendes til en nærmere analyse af problemstillingen for platformsoperatørens kvalifikation i forhold til forbrugeren og tjensteudbyderen. I tilfælde af at Hilfr kategoriseres som arbejdsgiver, vil dette medvirke til, at Hilfr skal overholde lovbestemte arbejdsretlige forpligtelser. Dette indebærer, at Hilfr skal sørge for at lønmodtagerne på platformen har ret til løn under ferie, sygedagpenge og feriegodtgørelse. Sådant forpligtelse vil ligeledes betyde, at Hilfr kan pålægges et arbejdsgiveransvar efter Danske Lov 3-19-2.

Specialets problemstilling om hvorvidt Hilfr kan kategoriseres som værende formidler eller kontraktansvarlig, er på nuværende tidspunkt ikke adresseret hos de danske domstole. Som fortolkningsbidrag vil afgørelserne 12/14146, 2004-4011/7-106, 13/01800 og U.2016.1062 Ø inddrages som vejledende for retspraksis i diskussionsafsnittet. Denne vurdering understøtter analysen om Hilfrs retsstilling i forhold til forbrugeren og dens beskyttelse.

Specialet vil afslutningsvist fremlægge Thorkild Holboe Hay fra fagforeningen 3F. Interviewet belyser problemstillingerne ved anvendelse af digitale arbejdsplatforme og tilfører tiltagsmuligheder for fremtidig brug af arbejdsplatforme for tjensteudbydere og forbrugere. Interviewet vil inddrages i udarbejdelsen af analysen og tage udgangspunkt i en kontraktretlig tilgang til trepartsforholdet. Specialet vil inddrage mulige løsningsforslag til en perspektivering.

Specialets antagelse er, at en gennemsnitlig forbruger nødvendigvis ikke kan gennemskue hvilken part, der kontraheres med i forbindelse med booking af rengøring, hvorfor området om manglende regulering kan have stor betydning for forbrugers fremtidige adfærdsmønstre. Digitale arbejdsplatforme mangler juridisk kategorisering, hvor specialet har til formål at analysere og diskutere hvordan gældende ret eventuelt kan udformes. Specialet kan anses som et supplement til nærmere stillingtagen til nye forretningsmodeller og hvordan risikofordelingen af forbrugerbeskyttelsen elimineres.

Kapitel 2. Deleøkonomi og partnernes definition

Deleøkonomien kendetegnes ved en stor mangfoldighed af virksomheder, privatpersoner og digitale formidlingsplatforme, der distancerer sig fra den klassiske kontraktsret og skaber nye forretningsmodeller.⁸

En digital formidlingsplatform anses som en formidler eller bindeled, hvis formål er at formidle en arbejdskraft eller ydelse mod et vederlag. Deleøkonomien giver forbrugeren mulighed for større valgfrihed og ressourcefordeling, som skaber et bredere arbejdsmarked og anvendelsen af nye og anderledes forretningsmodeller.⁹ Formidlingsplatforme gør det attraktivt for privatpersoner selv at udbyde produkter og serviceydelser, som normalt udbydes af erhvervsvirksomheder. Udviklingen kan skabe juridiske udfordringer, som der ikke er taget højde for i lovgivningen, og det må dermed tildeles stor vigtighed, at aktørerne på markedet ved hvilke spilleregler og forudsætninger aftalerne skal indgås efter.

2.1 Trepartsforholdet

Specialet vil i følgende afsnit afdække parternes retsstilling gennem den digitale platformsoperatør, tjenesteudbyderen og forbrugeren. Parternes retsstilling afhænger af de involverede parter i trepartsforholdet, hvorfor parternes retlige kategorisering og kontraktens formulering får en afgørende betydning for helhedsvurderingen. Manglende kategorisering af udbyderen som henholdsvis selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager gør det vanskeligt for forbrugeren at vide, hvilken aftalepart der kan rettes et krav mod, hvor forbrugers beskyttelse dermed ikke er intakt i det kontraktsretlige forhold. Følgende afsnit vil definere en retlig kategorisering af de enkelte parter for at skabe et overblik over trepartsforholdet i anvendelsen af digitale formidlingsplatforme.

Der findes en stor differentiering mellem de enkelte digitale formidlingsplatforme, som afspejles gennem forskellige kategorier i markedet samt forskellige variationer af strukturer. De digitale platforme kan opdeles i tre forskellige kategorier gennem kapitalplatforme, blandingsplatforme og arbejdsplatforme.¹⁰ Kapitalplatforme defineres som en platform, der anvendes af privatpersoner til at sælge eller udleje produkter til andre privatpersoner, som

---

⁸ Erhvervsministeriet - *Deleøkonomien i Danmark, Kortlægning af deleøkonomiens omfang i Danmark og økonomisk virkning af øget udbredelse af deleøkonomiske tjenester*, s.1

⁹ *Aftale om bedre vilkår for vækst og korrekt skatte indbetaling i dele- og platformøkonomien*

¹⁰ *Kristiansen & Andersen, 2017, s. 12*

eksempelvis Gomore eller Airbnb.¹¹ Begrebet arbejdsplatforme anvendes om platforme som udbyder og efterspørger arbejdskraft. Den sidste kategori defineres som blandingsplatforme, fordi udbydere på en række arbejdsplatforme anvender egne redskaber til at udføre opgaverne, for eksempel egen bil i forbindelse med Uber.¹² Specialet tager udgangspunkt i anvendelsen af arbejdsplatforme gennem en analyse af Hilfr, hvor der i følgende vil belyses hvad definitionen af arbejdsplatforme indebærer. Specialet vil derfor ikke tage nærmere stilling til kapitalplatforme eller blandingsplatforme.

2.2 Arbejdsplatforme

Anvendelsen af arbejdsplatforme giver anledning til en stor opmærksomhed fra arbejdsmarkedets parter og regeringen, fordi det er muligt for en digital arbejdsplatform at selvregulere deres indflydelse på organiseringen af arbejde.¹³

2.2.1 Kvalificering af en arbejdsplatform

Arbejdsplatforme dækker over tjenester, som tilbyder arbejdskraft til at løse en række serviceopgaver. Dette består af alt fra rengøring, havearbejde, håndværk og lignende.¹⁴ Modsætningsvist det traditionelle ansættelsesforhold udbydes der opgaver via den digitale tjeneste, som giver arbejdsplatformene mulighed for at positionere sig som en markedsplads, der giver adgang til at finde arbejde. Platformene kan ikke klassificeres som en ansættelsesportal i klassisk arbejdsretligt forstand, da hensigten med anvendelsen af platformen ikke er at finde jobs til de oprettede udbydere, men at skabe muligheden for at de selv kan finde arbejde.¹⁵ Arbejdsplatformens forretningsmodel består i at tage et servicegebyr på en procentsats af tjensteudbyderens løn, som bliver skabt i formidlingen af en kontakt mellem to forskellige partere. Forretningsmodellen bag anvendelsen af arbejdsplatforme illustrerer således en gråzone mellem at være kategoriseret som selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager, hvilket kan skabe tvistsspørgsmål mellem tjensteudbyderen og forbrugeren.

---

¹¹ *Kristiansen & Andersen, 2017, s. 13*

¹² *Kristiansen & Andersen, 2017, s. 13*

¹³ *Kristiansen & Andersen, 2017, s. 15*

¹⁴ *Kristiansen & Andersen, 2017, s. 15*

¹⁵ *Kristiansen & Andersen, 2017, s. 15*

Formålet med specialet er at klassificere de digitale arbejdsplatformes ansvar og hvornår en digital platformsoperatør udgør et pligtsubjekt i henhold til forbrugerlovgivningen. Her vil specialet tage udgangspunkt i arbejdsplatformen Hilfr, og fastlægge kontraktsansvaret i forbindelse med platformsoperatørens retsstilling. Det følger af retsvirkningen, at forbrugeren ikke kan rette krav mod en platformsoperatør, når platformsoperatøren udelukkende er kategoriseret som formidlingsplatform. Specialet vil fokusere på om platformens selvregulering anses for at være retvisende for trepartsforholdet, hvor den indbyrdes retsstilling undersøges, fordi der kan forekomme en fravigelse fra det retlige udgangspunkt.

2.3 Forbrugerens status i Danmark og EU

Reglerne for forbrugerbeskyttelsen er i EU og Danmark harmoniseret. Denne harmonisering skyldes et ønske om at beskytte den svage part i et forbruger køb og skabe et fælles regelsæt, som danner baggrunden for en fri samhandel mellem medlemslandene. Nedenfor vil forbrugerbegrebet i henholdsvis EU og Danmark blive belyst gennem lovgivningen. Der er forskel på hvordan EU og Danmark definerer en forbruger. Denne forskel på forbrugerområdet skyldes minimumsdirektiverne, hvor Danmark har udvidet forbrugerdefinitionen.

2.3.1 Forbrugerbegrebet i Danmark

Efter almindelig dansk gældende ret anses en person som forbruger, hvis denne handler med en erhvervsdrivende, som handler inden for sit erhverv. Forudsætningen for at forbrugerlovgivningen finder anvendelse i et trepartsforhold er, at brugeren af platformen udgør en forbruger. Forbrugerbegrebet vil dernæst blive defineret overordnet, da begrebet vil bidrage til fortolkningen af gældende ret.

Forbrugerbegrebet bekendtgøres flere steder i dansk lovgivning og defineres gennem forbruger aftalelovens § 2: ”...en aftale som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsageligt handler uden for sit erhverv”.

Begrebet forbruger defineres således ud fra relationen til den erhvervsdrivende.¹⁶ Forbrugerbegrebet anvendes typisk i forbindelse med en beskyttelsesinteresse, hvor adfærden

---

¹⁶ Sonny Kristoffersen: *Afgrænsning af det civilretlige forbrugerbeskyttelse*, U 2011.258, side 1.

af de erhvervsdrivende søges reguleret.¹⁷ Bevisbyrden for om der foreligger et forbrugerkøb pålægges den erhvervsdrivende.

2.3.2 Fysisk og juridisk person

Købelovens § 4a, stk. 1 definerer et forbrugerkøb og en forbruger således: ”**Ved forbrugerkøb forstås et køb, som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Sælgeren har bevisbyrden for, at købet ikke er et forbrugerkøb**”. Dette understøttes af den direkte ordlyd i markedsføringsloven § 2, nr. 1 som definerer en forbruger som: ”**en fysisk juridisk person, der hovedsageligt handler uden for erhverv**”. Det danske forbrugerbegreb omfatter således både en fysisk og juridisk person.

Dansk retspraksis og afgørelser

I dette afsnit gennemgås dansk retspraksis på området omkring definitionen af en forbruger. Dette skal danne baggrund for, hvornår forbrugerbeskyttelsen finder anvendelse i dansk lovgivning. Der vil tages udgangspunkt i 2 afgørelser, som definerer forbrugerbeskyttelsen af både fysiske og juridiske personer og grænsen mellem en forbruger og erhvervsdrivende.

Diamanter, U.1992.806 Ø

Køber har i afgørelsen U 1992.806 Ø investeret i diamanter med henblik på videresalg og med formål med fortjeneste for øje. Det afgørende i sagen blev, om køber var forbruger i lovens forstand. Sondringen mellem erhvervsdrivende og forbruger er yderst essentiel for definitionen af forbrugerbegrebet. I denne afgørelse måtte købers hensigt om indtægter ved investering og videresalg anses som lønindtægt. Investeringen i diamanterne var efter domstolens synspunkt sket med henblik på videresalg og profit, hvilket indebar at køberen ikke kunne defineres som forbruger, men som erhvervsdrivende. Påstanden for dette støttes op af betænkning nr. 845/1978, hvor det fremgår, at hensigten med købet skal være at anvende købsgenstanden til privatbrug eller forbrug, for at køber opnår en forbrugerstatus. Retten tillægger det stor grund, hvordan køber har i sinde at anvende købsgenstanden, og beskyttelsen er skærpet i takt med købers hensigt ved købet. Afgørelsen bekræfter at køb med henblik på salg eller anvendelse i eller en for erhvervsvirksomhed ikke er omfattet af forbrugerbegrebet.

---

¹⁷Gram Mortensen, Bent Ole og Steinicke, Michael: *Dansk Markedsret, jurist- og Økonomforbundets forlag*, 2015, 4. udgave, 1 oplag, side. 238

Ædelstenene, U.1995.432 H

Afgørelsen U 1995.432 H drejer sig om køb af ædelsten, hvor formålet med købene var at opnå en mindre fortjeneste og samtidigt fungere som en form for opsparing. I afgørelsen er det relevant at se på investorernes historik, og om der fremgår yderligere investeringer. Investeringen af ædelstenen sker én enkelt gang, som danner baggrund for opretholdelsen af forbrugerstatus. Der kan forekomme paralleller mellem denne afgørelse og U 1992.806 Ø, som omhandlede videresalg af diamanter. Til trods for de to sammenlignelige situationer, viser denne afgørelse at forbrugerbegrebet bliver bedømt ud fra domstolens konkrete vurdering. Meget ville tale for at de 28 købere måtte anses for erhvervsdrivende, da der kunne foreligge et henblik på videresalg af de købte ædelstene. Det blev dog alligevel domstolens vurdering, at køberne blev anset for at være forbrugere. Til grund for dette udsagn blev der lagt vægt på, at køberne alle var lønmodtagere og ikke selv opsøgte investeringen. Sondringen af forbrugerbegrebet afhænger således ikke kun af henblik på videresalg, men om forbrugeren selv har opsøgt denne investering. I denne afgørelse bliver alle 28 købere opsøgt af finansieringsinstituttet, som fremlægger disse købsaftaler af ædelstene. Forbrugers hensigt ved underskrift af kontrakten er ikke af betydning, men derimod om de selv har opsøgt investeringen med videresalg for øje.

2.3.3 Forbrugerbegrebet i EU

EU-rettens forbrugerbegreb defineres i artikel 2 i direktivet om urimelige kontraktvilkår. En forbruger i EU-rettens forstand defineres som, **”en fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattende aftaler ikke handler som led i sit erhverv”**.¹⁸ En erhvervsdrivende defineres modsætningsvist som ”en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattende aftaler handler som led i sit erhverv, hvad enten det er offentligt eller privat”. EU-rettens forbrugerbegreb omfatter en fysisk person, som ikke må handle som led i sit erhverv.

EU domstolens afgørelser

Dette afsnit vil fokusere på retspraksis af definitionen på en forbruger for området omkring EU. Der vil i det følgende tages udgangspunkt i 2 afgørelser, som behandler fortolkning mellem

---

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. Maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed. (Forbruger købsdirektivet)

den fysiske og juridiske forbruger. Afgørelserne er udvalgt til at repræsentere begge perspektiver.

Costea, C-110/14

Dommen omhandler en advokat, som indgår en kreditaftale med en bank, hvor advokatfirmaets faste ejendom stilles til sikkerhed i form af en pantsætning. Det præjudicielle spørgsmål er, om advokaten kan omfattes af forbrugerbegrebet. I artikel 2 af direktivet om urimelige kontraktvilkår fremgår det, at en forbruger anses for at være en fysisk person, der i forbindelse med direktivets aftaler ikke handler som led i sit erhverv.

Den omstændighed, at en fordring af den konkrete aftale er sikret ved pantsætning af erhvervsmæssig ejendom, er ikke relevant i henseende til forbrugerbeskyttelsen. Hensigten med lånet er ikke en anvendelse i erhvervsmæssig sammenhæng, hvorfor advokaten sidestilles som en almindelig forbruger. Advokaten er dermed en forbruger, som anses som en fysisk person, der ikke handler som et led i sit erhverv.

Cape, C-541/99

Denne dom behandler fortolkningen af en forbruger, som udelukkende tilsigter fysiske personer. I dommen indgår to selskaber en kontrakt om levering af drikkevandsautomater, som henholdsvis installeres i selskaberne OMAI og Capes erhvervslokaler. Det er hensigten, at drikkevandsautomaterne skal anvendes af virksomhedens ansatte. Der stilles tre præjudicielle spørgsmål, som alle fortolker på forbrugerbegrebet. I dommen fastlægges det, at en forbruger i direktivets artikel 2, litra b), defineres som en fysisk person, der opfylder de i bestemmelsen fastsatte betingelser, hvorimod begrebet erhvervsdrivende i direktivets artikel 2, litra c), defineres under henvisning til både fysiske og juridiske personer.¹⁹ Det fastlægges derfor at fremgå tydeligt af ordlyden af direktivet, at en person, som ikke er en fysisk person, og som ikke indgår en kontrakt med de erhvervsdrivende, ikke kan fortolkes til at betragtes som en forbruger i bestemmelsens forstand. Begrebet forbruger skal således udelukkende fortolkes til at tilsi fysiske personer, og dermed kan juridiske personer ikke blive omfattet af forbrugerbegrebet i EU.

---

¹⁹ Direktivet 93/13 af EØF d. 05/04 1993, om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaleloven

2.4 Udbyders status

En tjenesteudbyder kan i anvendelsen af digitale arbejdsplatforme henholdsvis være en privat, en lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende.

2.4.1 Lønmodtagerbegrebet

Der findes efter dansk ret ikke et fast og ensartet lønmodtagerbegreb, hvorfor den retlige kvalifikation af en lønmodtager skal belyses efter forskellige lønmodtagerdefinitioner, som figurerer på tværs af den danske lovgivning. Det følger af ansættelsesbevislovens § 1, stk. 2, at, **“som lønmodtagere anses personer, der modtager vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold”**.²⁰ Ferieloven har tilsvarende klassificering af lønmodtagerbegrebet, hvor der i forarbejderne opstilles nogle karakteristika for lønmodtagerforholdet, gennem lønmodtagerens pligt til personligt at udføre erhvervsmæssigt arbejde efter arbejdsgiverens instruktioner, for arbejdsgiverens risiko og regning, i arbejdsgiverens navn og under dets tilsyn samt kravet for modydelse.²¹ Af forarbejderne til ferieloven fremgår det, at ved klassificeringen af en lønmodtagers status er relevant at vurdere om vederlaget, der gives som modydelse til det udførte arbejde er indberettet som A-indkomst.²² Lønmodtagerbegrebet vil ikke blive omtalt yderligere i dette afsnit, da lønmodtagerbegrebet belyses nærmere i forbindelse med Hilfrs eventuelle ansvar som arbejdsgiver.

2.4.2 Selvstændig erhvervsdrivende

Den retlige regulering for erhvervsdrivende defineres i direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler jf. art. 2 litra c: **“en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler handler som led i sit erhverv, hvad enten det er offentligt eller privat”**.²³ Begrebet erhvervsdrivende skal fortolkes bredt og omfatter personer, som udøver selvstændigt og økonomisk erhvervsvirksomhed. Selvstændig erhvervsvirksomhed er karakteriseret ved, at der for egen regning og risiko udøves virksomhed af økonomisk karakter med det formål at opnå økonomisk overskud. Virksomheden skal udøves nogenlunde regelmæssigt og må ikke være af underordnet omfang.²⁴ Det er dog ikke et ubetinget krav, at virksomheden drives med henblik på økonomisk gevinst for ejeren eller

---

²⁰ LBKG nr. 240 af 17. marts 2010

²¹ FT 1999-2000, tillæg A, s. 4928

²² FT 1999-2000, tillæg A, s. 4928

²³ Rådets direktiv 93/13 af EØF af 5. april 1993

²⁴ Definition af begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed

andre.²⁵ Det afgørende for vurderingen er, om den pågældende aktivitet kan sidestilles som sædvanlige erhvervmæssige aktiviteter, hvor transaktionshyppigheden og transaktionskontinuitet kan tillægges betydning.²⁶ Forbrugerklagenævnet²⁷ tog den 21. december 2017 stilling til spørgsmålet om, hvornår en sælger handler som led i sit erhverv. Det var efter Forbrugerklagenævnets overbevisning, at en erhvervsdrivende havde handlet som led i sit erhverv med salg af hundehvalpe. Den erhvervsdrivende lagde til grund, at hun ikke kunne betragtes som en erhvervsdrivende, da hun ikke udarbejdede købskontrakter og salget opstod gennem annoncer på Den Blå Avis og købsanbefalinger. Det fremgik imidlertid af den erhvervsdrivendes hjemmeside, at pågældende havde solgt 38 hvalpe siden 2012. Det var ligeledes også muligt for køberen at reservere hvalpe inden køb. Disse forhold tillagde Nævnet af stor betydning for vurderingen.

En klassificering af tjenesteudbyders status som lønmodtager eller erhvervsdrivende er afgørende for den juridiske vurdering af, hvem forbrugeren kan rette krav mod. Hvis en tjenesteudbyder betragtes som lønmodtager i relation til den digitale arbejdsplatform, foreligger der et topartsforhold som indebærer, at forbrugeren kontraherer direkte med platformsoperatøren. Såfremt udbyderen af ydelsen kvalificeres som selvstændig erhvervsdrivende i overensstemmelse med princippet om kontraktens relativitet, så vil udbyderen udgøre et pligtsubjekt. Platformen vil være berettiget til at henvise til udbyderen, hvis forbrugeren retter henvendelse til platformen med påstand om kontraktbrud.²⁸

2.5 Formidlingsreglens anvendelsesområde

Formidlingsreglen bekendtgøres flere steder i dansk lovgivning. Formidlingsreglen nævnes i forbrugeraftalelovens § 2, stk. 3: **“Under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 finder loven tillige anvendelse på aftaler om varer og tjenesteydelser fra ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren og tjenesteyderen...”**. Ligeledes ved indførelse af formidlingsreglen i § 38 a i det nye kapitel om forbrugeraftaler i aftaleloven i 1994, henvises der endvidere til købeloven med understregning af, at den erhvervsdrivende (formidleren) skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens

---

²⁵ Sonny Kristoffersen, U.2011B.258, *Afgrænsning af det civilretlige forbrugerbegreb*, s. 1

²⁶ Sonny Kristoffersen, U.2011B.258, *Afgrænsning af det civilretlige forbrugerbegreb*, s. 2

²⁷ Forbrugerklagenævnets afgørelse 16/09874 af 21/12 2017

²⁸ Kim Østergaard, *“Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet*, s. 7

indgåelse, for at formidlingsreglen finder anvendelse.²⁹ I aftalelovens § 38 a, stk. 2, 1 pkt. lægges der vægt på kriteriet i "blandede" aftaler. Formidlingsreglens eksistens fremkom i forbindelse med anvendelsen af uanmodede henvendelser og fortrydelsesretten. Lovgiver mente, at beskyttelsesbehovet for forbrugeren er den samme i en formidlingssituation, som hvis den erhvervsdrivende (formidleren) selv er aftalepart.³⁰

Det fremgår af forarbejderne til den første formidlingsregel, at anvendelsen er betinget af aktivitet fra formidlerens side i forbindelse med aftalens indgåelse.³¹ Det fremgår yderligere af formidlingsreglen i aftaleloven, at reglen ikke omfatter tilfælde, hvor den erhvervsdrivende alene har formidlet kontakt mellem parterne.³² Denne bemærkning gælder tilfælde, hvor formidlingsplatformen udelukkende fremstår som en slags opslagstavle, fremkommer passiv eller på anden vis ikke kan anses for at være en del af trepartsforholdet. Hensynet bag forbrugerlovgivningen er baseret på en forbrugerbeskyttelse sideologi.³³

Kriteriet for vurderingen af en aktiv formidlerrolle har været omdrejningspunkt i flere afgørelser, hvor Sø- og Handelsretten i afgørelsen SH2009.N.0001.07 vurderede, at en online aktionsplatform kunne anses som værende en aktiv formidler. Begrundelsen skyldes, at QXL blev klassificeret som repræsentant for sælger og ikke påtog ansvaret for at belyse formidlerrollen. QXL var medvirkende part i aftaleindgåelsen mellem tjenesteudbyder og forbruger, hvor købsaftalen blev udarbejdet ved at udfylde standardformularer produceret af QXL. Formidlingsreglen er et beskyttelsesobjekt og udfordrer forudsætningen bag forbrugerbeskyttelsen om, at forbrugeren aftalepart er en stærk erhvervsdrivende med overlegen viden og forhandlingskraft.³⁴ Til trods for at formidlingsreglen ikke er en del af EU's definition på forbrugerbeskyttelsen kan det konstateres, at beskyttelsen tillægges værdi og som i dansk retspraksis kan øge kredsen af forbrugerbeskyttelsen.

---

²⁹ L. 87, 1982 om Forslag til Lov om køb på kredit, bemærkninger til § 4a, stk. 3.

³⁰ L. 39, 1977 om Forslag til Lov om visse forbruger aftaler, bemærkninger til § 1, stk. 4.

³¹ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 3, og betænkning nr. 845/1978 om forbruger køb.

³² L. 27, 1994 Forslag til lov om ændring af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område og visse andre love, bemærkninger til § 38 a, stk. 3.

³³ Begrebet "forbrugerbeskyttelse sideologi" er anvendt af Marie Jull Sørensen i artiklen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretspradigmet*, s. 190

³⁴ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 8.

Kapitel 3. De tre analyseområder

I ovenstående kapitel blev anvendelsen af deleøkonomien og digitale arbejdsplatforme introduceret, hvor de enkelte parter blev defineret gennem en retlig kategorisering for at skabe et overblik over trepartsforholdet i anvendelsen af digitale platforme. Omdrejningspunktet for dette afsnit er at afdække i hvilke situationer inden for dansk ret, at forbrugeren kan rette et krav mod den overlegne part i trepartsforholdet. Der tages udgangspunkt i tre analyseområder, som afspejler den digitale platform som realdebitor, platformsoperatørens relation til tjenesteudbyder gennem et lønmodtagerforhold samt kontraktforholdet mellem platformsoperatøren og forbrugeren.

3.1 Den digitale arbejdsplatform som realdebitor

Specialet vil i det følgende analysere, hvornår en platformsoperatør kan kategoriseres som realdebitor. For at kunne fastlægge den digitale arbejdsplatform som realdebitor, vil det obligationsretlige begreb som realdebitor først blive defineret. Obligationsrettens regler handler om skyldforhold og fordringsrettighederne, hvor skylderen (debitor) er forpligtet over for fordringshaveren (kreditor).³⁵ Retsvirkningen af, at den digitale platform bliver anset som realdebitor er, at forbrugeren i kontraktforholdet anser platformsoperatøren som kontraktspartner, der forpligtes til kontraktmæssig opfyldelse.³⁶ I vurderingen af, hvad der udgør en kontraktmæssig opfyldelse, ses der individuelt på hver enkelt kontraktindgåelse og ordlydsfortolkning.³⁷ I kraft af formidlingsreglen bliver aftalen mellem tjenesteudbyderen og forbrugeren en forbruger aftale.³⁸

Den digitale arbejdsplatform kan både fremstå som realdebitor eller handle i eget navn med retsvirkning for en anden, hvor platformsoperatøren gennem sin adfærd kan give forbrugeren et indtryk af at være direkte modpart i aftalen.³⁹ Præsumptionen i aftaletaleretten er, at man er forpligtet af de aftaler der indgås, medmindre andet fremgår tydeligt i aftalen.⁴⁰ Dette danner

---

³⁵ Mads Bryde Andersen mfl.: *Lærebog i Obligationsret 1*, s. 17.

³⁶ Mads Bryde Andersen mfl.: *Lærebog i Obligationsret 1*, s. 18.

³⁷ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 1.

³⁸ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 2.

³⁹ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 4.

⁴⁰ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 4.

baggrund for, at der generelt må gælde et krav om tydelighed i aftaleindgåelsen. Det afspejles ved, at formidleren tydeligt fremgår som formidler over for forbrugeren, så formidleren anses som formidler og ikke direkte kontraktpart vedrørende hovedydelsen.⁴¹ Synliggørelsen af formidlerens rolle sker ved, at trepartsforholdet skal være tydeligt oplyst og gennemskueligt for forbrugeren, så der ikke er tvivl om kontraktsparten.⁴² Forbrugerklagenævnet har i tråd med denne præsumtion udtalt, at platformsoperatøren selv løfter bevisbyrden for, at de udelukkende fremgår som formidler.⁴³

3.1.1 Retspraksis på området

Der vil tages udgangspunkt i relevant retspraksis på området for at belyse, hvad der kræves for at den digitale arbejdsplatform har løftet sin bevisbyrde for at være formidler.

3.1.1.1 Dealsite ansvarlig for fejl på cykel, 12/14146

I afgørelsen fra Forbrugerklagenævnet har en forbruger købt en cykel på et dealsite. Forbrugeren reklamerede til dealsitet, idet at cyklen var mangelfuld. Dealsitet afviste reklamationen med den begrundelse, at de alene var formidler af aftalen mellem forbrugeren og leverandøren.

Sagen drejer sig om, hvorvidt forbrugeren er berettiget til at hæve købet af en cykel, herunder om forbrugeren har indgået aftale om køb af cyklen med dealsitet via dennes hjemmeside, eller om dealsitet alene har optrådt som formidler. Forbrugerklagenævnet opfattede aftalen som et vedtaget formidlerforbehold, hvor de lagde til grund, at forbrugeren havde accepteret handelsvilkårene på hjemmesiden, hvor det fremgik at dealsitet var annoncemedie, som udelukkende formidler kontakt mellem forbruger og tjenesteudbyder. Der blev efterfølgende foretaget en vurdering af, om dealsitet tilstrækkeligt havde synliggjort på hjemmesiden, at de udelukkende var formidler.

På baggrund af en helhedsvurdering blev dealsitet anset som forbrugerens aftalepart. Dette på baggrund af, at dealsitet ikke med tilstrækkelig klarhed på hjemmesiden havde angivet, at

---

⁴¹ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 4.

⁴² Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 4.

⁴³ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 4.

dealsitet ikke var kontraktpart i aftalen.⁴⁴ Der blev i afgørelsen lagt vægt på, at cykelleverandørens oplysninger og hjemmeside først blev angivet nederst på dealsitet. Ud fra en helhedsvurdering, hvori det også indgik, at dealsitet tidligere havde modtaget reklamationer fra forbrugeren og kvitteret for betalingen, blev det gennem flertallet besluttet, at dealsitet var forbrugers aftalepart.⁴⁵

3.3.1.2 Musikanlægget, 2004-4011/7-106

I den pågældende afgørelse fra Forbrugerklagenævnet vedrørende et online køb af et musikanlæg, havde forbrugeren reklameret over musikanlægget til platformsoperatøren, som havde afvist reklamationen på baggrund af, at platformsoperatøren udelukkende var formidler af kontrakten.⁴⁶ Under Forbrugerklagenævnets undersøgelse af hjemmesiden fremgik udelukkende platformoperatørens navn, hvor tjenesteudbyderen af selve produktet på intet tidspunkt blev nævnt. I selve forretningsbetingelserne var det angivet, at forbrugeren ved indgåelse af aftalen gav formidleren ret til at handle på forbrugers vegne og skulle opfattes som formidler. Resultatet af dette var, at kontrakten blev indgået mellem tjenesteudbyder og forbrugeren. For at tilgå oplysningerne om forretningsbetingelserne på hjemmesiden var det op til den enkelte forbruger selv at finde disse.

Forbrugerklagenævnet fandt ikke disse oplysninger tilstrækkelige til, at forbrugeren kunne få det indtryk, at formidleren ikke var udbyder, hvilket betød at aftalen var indgået mellem forbrugeren og den digitale arbejdsplatform som realdebitor. Nævnet traf afgørelsen på baggrund af, at det er mellemmanden ved indgåelsen af en aftale, som har bevisbyrden for, at aftalen ikke er indgået på egne vegne.⁴⁷ Samtidigt gav indholdet på mellemmandens hjemmeside et indtryk af, at det var platformsoperatøren selv, som solgte de varer, der blev udbudt på hjemmesiden.

3.3.1.3 Køb af møbelrensningsbevis via dealsite, 13/01800

Modsætningsvist blev afgørelsen i Forbrugerklagenævnets sag om køb af møbelrensningsbevis, idet at dealsitet i denne afgørelse havde løftet den nødvendige

---

⁴⁴ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5.

⁴⁵ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5

⁴⁶ 2014-4011/7-106, "Sælger ikke mellemmand", Forbrugerklagenævnets afgørelse af 8. juni 2004

⁴⁷ 2014-4011/7-106, "Sælger ikke mellemmand", Forbrugerklagenævnets afgørelse af 8. juni 2004

bevisbyrde for, at fremstå som formidler i kontrakten mellem forbruger og tjenesteudbyder.⁴⁸ Den konkrete sag omhandlede en forbruger, som havde købt et værdibevis til rensning af sofa på et dealsite. Sofaen havde som følge af rensningen fået skjolder og puderne var både krøllet og krympet. På baggrund af dette reklamerede forbrugeren til dealsitet, som henviste til renseriet. Rensriet tilbød forbrugeren, at rense den pågældende sofa igen, men dette blev afslået af forbrugeren.

Det retlige tvist drejer sig om, hvorvidt forbrugeren kan kræve erstatning for en ødelagt sofa efter rensning, og herunder om forbrugeren har indgået aftalen om rensning af sofaen med dealsitet via deres hjemmeside, eller om dealsitet alene har optrådt som formidler.

Det var flertallets vurdering i Forbrugerklagenævnet, at formuleringen af værdibeviset klart og tydeligt havde givet forbrugeren det indtryk, at det var renseriet, som skulle levere ydelsen af rensningen. Resultat var særligt begrundet med, at forbrugeren havde accepteret handelsvilkårene. Flertallet i nævnet lagde særligt vægt på, at renseriets navn fremgik og ydelsen var beskrevet med udgangspunkt i renseriets forpligtelser og med henvisning til renseriets kontaktoplysninger.⁴⁹

3.3.1.4 Rejsebureau Go.Leif.dk, U.2016.1062 Ø

I U.2016.1062 Ø skulle Landsretten vurdere, hvorvidt et onlinebureau fremstod som formidler af en kontrakt mellem forbrugeren og flyselskabet. En forbruger havde købt en flyrejse på GoLeif.dk, der drives af DDR (Den Danske Rejsegruppe). Flyrejsen, der skulle have været gennemført af Cimber Sterling, blev aflyst i forbindelse med flyselskabets konkurs. Forbrugeren krævede erstatning af Den Danske Rejsegruppe, da rejsen var købt direkte hos dem. Byrettens afgørelse af sagen vurderede, at Den Danske Rejsegruppe udelukkende fremstod som formidler og de blev frikendt for erstatning af flyrejsen.

Afgørelsen i Byretten blev anket af Forbrugerombudsmanden, hvorefter at Landsrettens helhedsvurdering ikke fandt det tilstrækkeligt oplyst om selskabets begrænsede rolle som formidler til trods for, at formidlerforbeholdet var angivet i rejsebetingelserne. I helhedsvurdering indgik, at det ikke kan antages, at den almindelige forbruger alene på

---

⁴⁸ 2014-4011/7-106, "Sælger ikke mellemmand", Forbrugerklagenævnets afgørelse af 8. juni 2004

⁴⁹ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5.

baggrund af disse oplysninger kunne udlede, hvilken betydning dette havde for den pågældendes retsstilling i forhold til Den Danske Rejsegruppe.⁵⁰

Af præmisserne i dommen fremgår det, at Den Danske rejsegruppe modtog selve betalingen for de udstedte billetter til forbrugeren, og at forbrugeren i forbindelse med købet udelukkende havde kontakt med det online rejsebureau. På baggrund af disse betingelser måtte forbrugeren gå ud fra, at aftalen blev indgået med den erhvervsvirksomhed, som drev den pågældende hjemmeside.⁵¹

3.1.2 Formidlerkravet

Argumentationen og retspraksis giver en indikation for, at korrekt oplysning om den reelle aftalepart ikke nødvendigvis er tilstrækkelig. Det er et krav, at forbrugeren også forstår, at formidleren ikke er realdebitor. Denne kvalificering af forbrugers status er i overensstemmelse med tendensen på forbrugerbeskyttelsesområdet omkring samtykke og forståelighedskravet. Platformsoperatøren kan i visse tilfælde ikke kun nøjes med at indhente forbrugers samtykke, men skal også sørge for, at forbrugeren anerkender, hvad der gives samtykke til, jf. forbrugerftalelovens § 13⁵² **“Ved aftaler indgået ved fjernsalg skal den erhvervsdrivende inden for rimelig tid efter aftaleindgåelsen og senest ved levering af varen, eller før leveringen af tjenesteydelsen påbegyndes, give forbrugeren en bekræftelse af aftalen på et varigt medium”**.⁵³

3.1.3 Opsummering

Lovgivningen på området omkring platformsokonomi defineres på en generel opfattelse af, at forbrugeren, som den svage part i kontraktforholdet, skal beskyttes mod standard- og særligt bebyrdende vilkår fra den erhvervsdrivende.⁵⁴ Det bliver således væsentligt at sikre, at det fremstår tydeligt for gennemsnitsforbrugeren, at selve platformsoperatøren ikke er aftalepart i realydelsesaftalen.

---

⁵⁰ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5

⁵¹ U.2016.1062 Ø

⁵² Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5

⁵³ Lov. nr. 1457 af 17. december 2013

⁵⁴ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5

Det afgørende for vurderingen af forbrugers retsstilling bliver et helhedsindtryk af, om platformsoveratørens adfærd danner grundlag for, at forbrugeren får en forventning om, at platformsoveratøren kontraktretligt fremstår som realdebitor.⁵⁵ Retspraksis anskueliggør tydeligt hvor svært det for formidleren er at løfte bevisbyrden for, at de betragtes som formidler og ikke realdebitor i kontraktforholdet. Dette er både begrundet i hensynet til at beskytte forbrugeren som den svage part, hvor der skal tages forbehold for standardvilkår og særligt bebyrdende vilkår, som ikke er tilstrækkelige for forbrugeren.⁵⁶ Samtidig har gennemsigtheden i købsituationen også en afgørende rolle, da den enkelte forbruger ofte har svært ved at vurdere parternes rolle. Det er derfor væsentlig, at platformsoveratøren gennem sin adfærd sikrer, at gennemsnitsforbrugeren forstår, at platformsoveratøren ikke er aftalepart i realdelsen.⁵⁷ I flere af de nævnte afgørelser anvender producenten en mellemmand, hvor det indledningsvist bliver centralt at tage stilling til, hvorvidt mellemmanden er pligtsubjekt over for forbrugeren. Dette danner baggrund for, at det forudsætningsvist må afgøres, hvilken mellemmandsform, som foreligger i den pågældende situation.⁵⁸

Det fremgår af nævnt retspraksis gennem afgørelserne 13/01800 "køb af møbelrensningsbevis via dealsite" og 2004-4011/7-106 "musikanlægget", at Forbrugerklagenævnet kom frem til forskellige resultater på baggrund af, at forbeholdene for formidleren var enslydende i handelsbetingelserne. Forskellen mellem de to afgørelser er synligheden af at fremstå som formidler og ikke realdebitor. På baggrund af afgørelserne er det afgørende for den digitale platformsoveratør at sikre, at den almindelige forbruger tydeligt forstår, at platformsoveratøren ikke er forbrugers aftalepart.⁵⁹ Platformsoveratøren vil ellers blive kategoriseret som realdebitor i aftaleforholdet.

---

⁵⁵ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 6

⁵⁶ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5

⁵⁷ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 5

⁵⁸ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller en anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 2

⁵⁹ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s.5

3.2 Platformens relation til udbyder gennem et lønmodtagerforhold

Omdrejningspunktet for dette afsnit er at afdække platformsoperatørens relation til en tjenesteudbyder gennem et lønmodtagerforhold. For at kunne fastlægge den digitale arbejdsplatform gennem et lønmodtagerforhold, vil der tages udgangspunkt i et arbejdsretligt og kontraktsretligt perspektiv. I undersøgelsen af hvilken status forbrugerens modpart har i relationen, er det væsentligt, om udbyderen anses som arbejdstager eller selvstændigt erhvervsdrivende. De digitale arbejdsplatforme og tjenesteudbydere bestemmer ikke selv, om de arbejdsretlige regler skal gælde for et mellemværende.⁶⁰ Såfremt kontrakten er indrettet på en bestemt måde, som medvirker til, at der er tale om et ansættelsesforhold, så finder de arbejdsretlige regler obligatorisk anvendelse.⁶¹

3.2.1 Den retlige kvalifikation af en lønmodtager

Begrebet "lønmodtager" har ikke en fast og ensartet definition, som er gældende på alle områder inden for lovgivningen. Fortolkningen af at udgøre en lønmodtager skal søges i lovgivningen på det pågældende retsområde, som ønskes anvendt.⁶² Det er dermed afgørende at foretage en konkret vurdering af den pågældende stilling i relation til det konkrete regelsæt, for at vurdere om arbejdsforholdet skal betragtes efter et lønmodtagerforhold.⁶³ Specialets fokus er ikke at behandle lovgivningen i arbejdsretten, men at anvende lovgivningen som fortolkningsmoment til hvornår der opstår et lønmodtagerforhold. Den arbejdsretlige regulering er baseret på en forudsætning for behovet om en præceptiv beskyttelse af lønmodtageren. I forbindelse med anvendelse af digitale arbejdsplatforme får det en afgørende betydning for tjenesteudbyderen, om de er omfattet af beskyttelsen i lovgivningen, som sikrer specifikke rettigheder i udførelsen af det konkrete arbejde. Såfremt det indbyrdes forhold om arbejdets udførelse kan karakteriseres som en fri kontrakt, vil tjenesteudbyderen ikke være omfattet af ansættelsesretlig lovgivning, hvor det er den almindelige kontraktsret som finder anvendelse. Problematikken i udviklingen af platformøkonomien og gråzonen i lovgivningen skaber arbejdsforhold i deleøkonomien, som både kan kvalificere lighedstegn mellem den frie kontrakt og lønmodtagerforholdet.

---

⁶⁰ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 29

⁶¹ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 29

⁶² Ruth Nielsen: *Dansk Arbejdsret*, 3. udgave, Jurist- & Økonomforbundets Forlag, 2016, s. 487

⁶³ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 30

3.2.2 Almene kriterier for afgrænsning af lønmodtagerforhold

Der vil i følgende afsnit tages udgangspunkt i Ole Hasselbalchs fem momenter som almene kriterier for afgrænsningen af at definere et alment lønmodtagerbegreb i arbejdsretten. Momenterne er opstillet på baggrund af analyseret retspraksis af lønmodtagere i tjenesteforhold. Disse momenter skal anses som vejledende og supplerende til at vurdere, hvilke betragtninger som skal identificere, hvorvidt der foreligger et lønmodtagerforhold.⁶⁴

3.2.2.1 Virksomhedens dispositionsret⁶⁵

Det første moment som skal anvendes i vurderingen af den almene lønmodtagerdefinition er graden af arbejdsgiverens principielle ret til at disponere over arbejdsindsatsen. I denne forbindelse har det samtidig betydning, om arbejdsgiveren har adgang til at føre kontrol med arbejdsydelsen, som er en refleksvirkning af arbejdsgiverens dispositionsret. Det er afgørende om arbejdstager har rapporteringspligt om udførelsen af arbejdet til arbejdsgiveren, hvor en fastsat arbejdstid resulterer i et lønmodtagerforhold.

3.2.2.2 Det økonomiske mellemværende⁶⁶

Det næste moment i vurderingen omfatter ordningen af det økonomiske mellemværende, hvor specielt vederlagets størrelse og art er af afgørende betydning. En lønmodtager er ikke ansvarlig for at bære en risiko i forbindelse med mislykket arbejde, hvorfor vederlaget for arbejdet stadig modtages. Den ansatte har mulighed for refusion af de økonomiske omkostninger, som der har været i forbindelse med udførelsen af arbejdet og får samtidig stillet nødvendigt driftsmateriel til rådighed.

3.2.2.3 Pligten til at udføre personligt arbejde⁶⁷

Det tredje moment i det indbyrdes forhold er, at lønmodtageren er forpligtet til personligt at udføre arbejdet, og ikke har muligheden for at sætte en tredjemand i sin position, da man som lønmodtager er personligt forpligtet af arbejdskontrakten. En selvstændig virkende tredjemand har i større grad mulighed for at overdrage en arbejdsopgave til en underleverandør.

---

⁶⁴ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 33

⁶⁵ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s.33

⁶⁶ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s.33

⁶⁷ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s.33

3.2.2.4 Tilknytning til virksomheden⁶⁸

Det fjerde moment er graden af tilknytning mellem arbejdsgiver og arbejdstager, hvor arbejdets varighed og intensitet får betydning for, om det anses som et bijob. I den vurdering må et andet ansættelsesforhold enten ikke bestræbes eller være tidsmæssigt umuligt ved siden af den pågældende forpligtelse.

3.2.2.5 Den sociale vurdering⁶⁹

Det femte og sidste moment i vurderingen er, hvorvidt arbejdstageren på baggrund af den sociale og erhvervsmæssige stilling kan sidestilles med en almindelig lønmodtager.⁷⁰ Vurderingen baseres på administrativ praksis, som baseres på det oprindelige kerneindhold i aftalen.

De fem momenter, som skal være med til at definere en lønmodtager, skal antages ud fra en helhedsvurdering. Det afgørende ud fra analysen er, om det pågældende forhold mellem arbejdsgiver-/arbejdsmodtager ligner et lønmodtagerforhold. De digitale arbejdsplatforme er forskellige i deres relation til udbyderen, hvor de fem elementer ikke slavisk kan gennemgås for at vurdere relationen til arbejdsplatforme.⁷¹

3.2.3 Retspraksis for afgrænsningen af ansættelsesforhold

Der findes flere afgørelser fra retspraksis som kan tilegnes præjudikatværdi, da disse illustrerer hvad der er afgørende for afgrænsningens gennemførelse i praksis. Der vil i følgende afsnit tages udgangspunkt i to afgørelser, som viser hvordan udgangspunktet i de fem momenter understøttes af retspraksis. Begge afgørelser omhandler det samme arbejdsområde, men har forskelligt udfald på baggrund af vurderingen af arbejdsgiverens kontrol.

3.2.3.1 Tandlæge omfattet af funktionærloven, U 2007/2251 SH

I U 2007/2251 SH var en tandlæge omfattet af funktionærloven. En klinikindehaver og tandlæge havde indgået et samarbejde, hvor tandlægen vurderes til at være i et tjenesteforhold på baggrund af de restriktioner, som tandlægen var pålagt i sit arbejde.⁷² Tandlægen havde

---

⁶⁸ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s.33

⁶⁹ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s.33

⁷⁰ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 34

⁷¹ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?* s. 192

⁷² Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 31

selvstændig mulighed for at tilrettelægge sit arbejde inden for klinikkens åbningstid og var ikke underlagt kontrol fra indehaveren. Omvendt havde tandlægen ikke indflydelse på fordelingen af patienter og hvilket personale der blev sat til tandlægens rådighed under samarbejdet. Samtidig havde tandlægen ingen indflydelse på hvilke materialer, som blev indkøbt til udførelsen af arbejdet. I rettens begrundelse for deres afgørelse indgik, at klinikindehaveren havde mulighed for at kontrollere tandlægens arbejde. Det blev i afgørelsen ikke afgørende om klinikindehaveren, som blev ansat som arbejdsgiver, foretog kontrol af tandlægens arbejde. Restriktionerne som tandlægen var pålagt i sit arbejde og arbejdsgiverens adgang til at føre kontrol med arbejde gjorde at vurderingen blev, at tandlægen skulle anses som lønmodtager i forbindelse med funktionærloven.⁷³

3.2.3.1 Tandlæge ikke omfattet af funktionærloven, U 1972.935 ØL

Omvendt blev resultatet af afgørelsen i U 1972.935 ØL, hvor en assisterende tandlæge ikke blev vurderet til at være omfattet af funktionærloven. Afgørelsens resultat blev begrundet med, at den assisterende tandlæge selv tilrettelagde sit arbejde. Arbejdsgiveren havde ingen indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdet for den assisterende tandlæge med henblik på patienter. Den ansatte havde hverken pligt til at holde arbejdsgiver underrettet i forbindelse med udførelsen af arbejdet og havde ingen dialog eller rådføring i forbindelse med håndtering af patienter. Samtidig blev det i vurderingen væsentligt, at den assisterende tandlæge selv havde beføjelsen til at bestemme arbejdstider og arbejdsforhold.⁷⁴ På baggrund af disse omstændigheder blev den ansatte ikke vurderet til at være omfattet af funktionærloven. De essentielle ved afgørelsen er, at beføjelsen om kontrol fra arbejdsgiver som instruktionsbeføjelse har en afgørende betydning for, om der dannes baggrund for et ansættelsesforhold som lønmodtager.⁷⁵

Det er væsentligt at få klargjort, om udbyderen i anvendelsen af digitale arbejdsplatforme skal anses som arbejdstager eller selvstændigt erhvervsdrivende.⁷⁶ Særligt i USA har retspraksis båret præg af, at Uber og lignende platforme bliver anset som arbejdstagere af deres tjenesteudbydere. De anlagte sager er begrundet i arbejdsretlige interesser og skal ses ud fra et

---

⁷³ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 31

⁷⁴ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 31

⁷⁵ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 31

⁷⁶ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerrettsparadigmet?* s. 190

arbejdsretligt perspektiv.⁷⁷ I en sag fra California Labor Commission er det blevet vurderet, at en Uber-chauffør skulle anses som arbejdstager.⁷⁸ Domstolens generelle holdning er, at chaufførerne både optræder som “contractors” på baggrund af muligheden for selvvalgt arbejdstid og hvilke passagerer, som de ønsker at transportere. I modsætning hertil optræder chaufføren som arbejdstager i selve kontraktforholdet, da platformsoperatøren har kontrollen over interaktionen mellem chaufføren og kunden, hvor der både sættes retningslinjer for hvilken adfærd og standarder, som chaufføren skal efterleve. Uber har samtidig som et krav i forretningsvilkårene, at de har mulighed for at “afskedige” på grundlaget af dårlige passagervurderinger.⁷⁹ Dette bærer også tydeligt præg af beføjelser, som findes i et arbejdsgiverforhold.

3.2.4 Opsummering

I ovenstående afsnit inddrages relevant fortolkningsbidrag til en fastlæggelse af en lønmodtager efter dansk ret. I forbindelse med de præsenteret fem momenter skal der foretages en helhedsvurdering, om der dannes baggrund for et lønmodtagerforhold. Retspraksis på området viser, at der lægges særligt vægt på det første moment omkring platformens instruktions- og kontrolbeføjelse i vurderingen af tjenesteudbyders status som lønmodtager. De fem momenter er opstillet som et supplement til en generel vurdering af digitale platformes ansvar i forhold til etablering af et lønmodtagerforhold. I en vurdering af lønmodtagerforholdet, er det afgørende konkret at vurdere den digitale formidlingsplatforms relation til tjenesteudbyder i forhold til de fem opstillede momenter. Ud fra retspraksis og en helhedsvurdering af den konkrete sag, kan det ikke afvises, at tjenesteudbyderen kan kategoriseres som arbejdstager i forbindelse med udførelsen af en ydelse gennem den digitale formidlingsplatform. Såfremt at tjenesteudbyderen i aftaleforholdet opfattes som arbejdstager, vil dette danne baggrund for et topartsforhold, hvor forbrugeren indgår en aftale med platformsoperatøren. Baggrunden for opretholdelsen af reaydelseskontrakten skal fremsættes mod platformsoperatøren.

Udviklingen af den alternative ansvarsfordeling i takt med anvendelsen af digitale arbejdsplatforme giver anledning til vanskeligheder i vurderingen af et lønmodtagerforhold. Det skyldes, at forholdet mellem den digitale arbejdsplatform og tjenesteudbyder både

---

⁷⁷ *Berwick vs. Uber Technologies, INC, Case NO. 11-46739*

⁷⁸ *Berwick vs. Uber Technologies, INC, Case NO. 11-46739*

⁷⁹ *Berwick vs. Uber Technologies, INC, Case NO. 11-46739*

indeholder momenter, som taler både for og imod et lønmodtagerforhold. Dette skaber behovet for alternative reguleringsmåder, fordi både forbrugerbeskyttelsen bliver udfordret i anvendelsen af digitale arbejdsplatforme samtidig med, at formidlingsreglen udviser præmissen vedrørende parternes styrkeforhold.⁸⁰ Det vil blive behandlet senere i specialet i afsnittet omkring behovet for regulering af lovgivning for digitale arbejdsplatforme.

3.3 Kontraktforholdet mellem platformsoperatøren og udbyder

Der vil i følgende afsnit tages udgangspunkt i kontraktforholdet mellem platformsoperatøren og tjenesteudbyder. Der kan opstå tilfælde, hvor platformsoperatøren hverken kan kategoriseres som realdebitor eller arbejdsgiver. I disse tilfælde må kontraktforholdet mellem forbrugeren og digitale platformsoperatør give anledning til en vurdering af, om forbrugeren alligevel under visse forudsætninger kan rette et krav mod den pågældende aftalepart. Analysen vil tage udgangspunkt i Vibe Ulfbecks doktorafhandling og åbne for fortolkningsteorier og principper baseret på aftale- og obligationsretten.⁸¹

3.3.1 Viljes- og tillidsteori

Der er gennem de seneste årtier udviklet forskellige teorier omkring kontraktslæren. Særligt er Wilhelmsson med *Social Civilret* fra 1987 blevet betegnet som en nytænk, og kan på mange måder nævnes som en repræsentant for moderne kontraktsretsskoler.⁸² Det er interessant, at udviklingen af de nyeste kontraktteorier bygger på det faktum, at den klassiske kontraktsretlige fundamentale præmis om udstraktes aftalefrihed ikke længere er en realitet.⁸³ Grundsætningen for kontraktfriheden blev grundlagt under den klassiske kontraktsret, og dette danner baggrund for relativitetsprincippet, hvoraf viljesteorien blev funderet.⁸⁴ Reglerne om aftalers indgåelse blev opstillet på baggrund af en afvejning af viljesprincippet over for tillidsprincippet.⁸⁵ Den klassiske kontrakts hjemmelslære bygger primært på disse to teorier, hvilket danner ambitionen om at finde nogle generelle teorier og konkrete principper for alle kontrakttyper.

---

⁸⁰ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerrettsparadigmet?* s.196

⁸¹ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000

⁸² Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 45

⁸³ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 45

⁸⁴ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 47

⁸⁵ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 47

3.3.1.1 Viljesteori

Den klassiske kontraktsret tager afsæt i opfattelsen af, at det enkelte individs vilje er afgørende for en retsstiftende kontrakt.⁸⁶ Den klassiske kontraktsret er baseret på partsorienterede og subjektive kriterier.⁸⁷ Viljesteorien opstiller en række kriterier gennem sin betingelse om løftes gyldighed og at selve løftet udspringer af løftegivers vilje.⁸⁸ Løftet kan derfor ikke tildeles gyldighed, hvis der forekommer viljesmangel fra løftegivers side. Princippet om kontraktsfrihed samt princippet om kontraktens relativitet er udledt som resultat af den klassiske kontraktsret og anses funderet i en viljeteoretisk opfattelse⁸⁹

3.3.1.2 Tillidsteori

Tillidsteorien udgør et modstykke til viljesteorien, hvor det afgørende for teorien beror på forventninger og løftet der er afgivet på sådan måde, at det giver modtageren indtryk af, at der foreligger en forpligtelse.⁹⁰ Teoriens ideologi bygger på behovet for at kunne stole på at en aftale overholdes. Tillidsteorien blev tilset med stor værdi, og teorien blev begrundet i omsætningshensynet, hvor behovet for gensidig tillid var afgørende. Tillidsteorien er baseret på aftalelovens § 32, hvor uoverensstemmelser mellem vilje og erklæring alene medfører ugyldighed, hvis løftemodtageren er i ond tro.⁹¹ Den moderne kontraktsret er i højere grad baseret på praktiske hensyn end af teoretiske og abstrakte principper.

Princippet om at en kontrakt kun har virkning for dens parter forudsætter, at indgåelsen og opfyldelse af en kontrakt betragtes som en isoleret begivenhed.⁹² Denne forudsætning er svær at lokalisere i den moderne samfundsstruktur, idet den er kendetegnet ved individers voksende indbyrdes afhængighed og interaktion. Udviklingen af samfundet resulterer i, at der tages afstand fra viljesprincippet fra den klassiske deduktionsmetode, som giver udslag i en tilsvarende bevægelse væk fra relativitetsprincippet ved stigende anerkendelse til undvigelser til denne.⁹³

---

⁸⁶ Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 34*

⁸⁷ Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 48*

⁸⁸ Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 48*

⁸⁹ Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 44*

⁹⁰ Bernhard Gomard: *Almindelig kontraktsret, s. 26*

⁹¹ Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 37*

⁹² Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 67*

⁹³ Vibe Ufbeck: *Kontraktens relativitet, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 68*

3.3.2 Relativitetsprincippet

Princippet om aftalers relativitet er en grundsten i dansk aftaleret, som dækker over det faktum, at en aftale kun har retsvirkning for dets parter. Således kan en kontrakt ikke have retsvirkning for tredjemand uden tredjemands accept.⁹⁴

Princippet om aftalers relativitet indebærer i praksis, at forbrugeren af en ydelse har mulighed for at rette et krav mod den direkte aftalepart, såfremt der foreligger en mangel. Forbrugeren retlige udgangspunkt bliver, at der kan rettes et direkte krav mod den platformsoperatør, som varen er købt gennem. Det bliver således ikke forbrugeren krav at undersøge en eventuel producent eller tidligere mellemmand i afsætningskæden⁹⁵

Vibeke Ulfbeck anser at anvendelsen af digitale arbejdsplatforme fremgår som en naturlig del af udviklingen af vores samfund, hvilket indebærer at undtagelser til retlige udgangspunkt om kontraktens relativitet opstår.⁹⁶ Hun anser dog den moderne verden udfordrer relativitetsprincippet udgangspunkt. Dette vurderes på baggrund af, at der er set flere undtagelser til princippet, hvorfor det kan diskuteres, hvilken betydning relativitetsprincippet har, når det skal vurderes hvem en forbruger kan rette krav mod ved køb på en digital formidlingsplatform.⁹⁷

En fravigelse af relativitetsprincippet i moderne kontraktsret afspejles i afgørelsen fra QXL, SH 2009.N.0001.07, hvor det retlige tvist fremgik om formidlingsplatformens pligt til at give prækontraktuelle oplysninger til forbrugeren. En digital platformsoperatør skal opretholde et ansvar for at prækontraktuelle oplysninger bliver overholdt over for forbrugeren. Manglende overholdelse bliver sanktioneret og udløser en bødestraf, hvorfor platformsoperatørens ansvarsfraskrivelse i trepartsforholdet bliver indskrænket.

3.3.3 Opsummering

I den moderne kontraktsret ses der i takt med samfundets udvikling en løsrivelse fra viljesteorien. Dette kan afspejles i antallet af undtagelser, som anerkendes til

---

⁹⁴ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 68

⁹⁵ Kim Østergaard, "Dealsites - formidler eller mellemmand i lyset af kontraktens relativitet", s. 5

⁹⁶ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 59

⁹⁷ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000., s. 59

relativitetsprincippet og indskrænkningen af kontraktfriheden, som overordnet skyldes hensynet til den svage aftalepart.

Det medfører at der skal laves en afvejning mellem forbrugeraftaler og andre aftaler.⁹⁸ Såfremt at formidlingsreglen finder anvendelse, vil tjenesteudbyderen af ydelsen sjældent være en overlegen part, som ellers danner baggrund for et almindeligt forbruger køb.⁹⁹ I det indbyrdes aftaleforhold bliver begge svage parter sammenlignet med det almindelige forbrugerforhold, hvor behovet for at beskytte forbrugeren i forbindelse med anvendelsen af digitale arbejdsplatforme er nødvendigt. Objektiveringen af kontraktsansvaret opstår med behovet om at beskytte den svage part og på sådan måde objektiviseres beskyttelsen af forbrugeren.¹⁰⁰ Det kan antages, at begrundelsen for relativitetsprincippet indsnævres, da den moderne kontraktsret ikke længere kan siges at udgøre en deduktion fra den klassiske kontraktrets teorier og principper.¹⁰¹

Digitale arbejdsplatforme drager fordel af løsrivelsen fra den ellers klassiske kontraktsret, fordi det giver platformoperatøren mulighed til at selvfortolke deres forretningsmodeller og status i forhold til forbrugeren. Disse kontrollerede forhold kan have betydning for vurderingen af, om en forbruger kan rette krav mod en platformoperatør, på trods af denne ikke kan kategoriseres som en realdebitor eller arbejdsgiver. Vibe Ulfbeck citerer, at vurderingen af om en aftale pålægger tredjemand eller pligter bør indeholde en afvejning af hensynet til de kontraherende parter, tredjemand, samt mere overordnede samfundsmæssige hensyn.¹⁰²

Kapitel 4. Analyse af Hilfr som kontraktspart

4. Introduktion af Hilfr

Antallet af midlertidige ansættelser og deltidsansættelser er stigende i flere europæiske lande, hvor nye modeller placeres anderledes i forhold til den traditionelle skelnen mellem selvstændige erhvervsdrivende og arbejdstagere. Arbejdsopgaver, som før udelukkende blev udført i virksomhederne eller gennem et vikarbureau, udbydes nu også som enkeltopgaver på

---

⁹⁸ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S 2000, s. 59

⁹⁹ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 59

¹⁰⁰ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 68

¹⁰¹ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 59-60

¹⁰² Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000, s. 59-60

digitale platforme.¹⁰³ Hilfr kategoriseres som en arbejdsplatform, hvor det både er muligt for private, at kunne tilrettelægge egne arbejdstimer for udførelsen af det pågældende arbejde eller, at en studerende kan anvende den digitale arbejdsplatform som deltidsarbejde til at udgøre en økonomisk gevinst. Anvendelsen af platforme skaber muligheden for, at forbrugeren får adgang til billigere rengøringsydelser med større fleksibilitet i modsætning til anskaffelse af samme ydelse ved en selvstændig erhvervsdrivende. Differentieringen for prisen af ydelsen skyldes fællesnævneren for arbejdsplatforme, idet en tjenesteudbyder ikke anses som lønmodtager, hvorfor platformen ikke har de udgifter, som følger af ansættelsesforholdets lovhjemlede særreguleringer.

Specialets omdrejningspunktet i følgende afsnit er at afdække Hilfrs kontraktsansvar gennem en case. Analysen tager udgangspunkt i Hilfrs brugervilkår og ansvarsfraskrivelser, som danner baggrund for en regulering af deres retlige stilling. Der vil i afsnittet blive sammenlignet platformens ansvar med gældende ret gennem de tre analyseområder. Afsnittet vil samtidig tage udgangspunkt i et samarbejde med 3F, som danner baggrund for en diskussion for regulering på området omkring digitale arbejdsplatforme i fremtiden.

4.1 Hilfr

Hilfr ApS blev stiftet i 2015 og sidenhen lanceret i 2017. Arbejdsplatformen anses som en velkendt platform inden for udbydelsen af rengøringsarbejde. Platformsoperatøren kategoriserer sig som en platformsudbyder, hvis formål er at skabe større arbejdsværdi og tryghed inden for deleøkonomien.¹⁰⁴ Platformen havde i 2019 en kapacitet på 2000 kunder og 700 rengøringsfolk tilknyttet til platformen.¹⁰⁵ Arbejdsplatformen er i den forbindelse gået i spidsen for at skabe bedre forudsætninger for arbejdsvilkår i forbindelse med anvendelsen af digitale formidlingsplatforme. Hilfr har det taget første skridt på området indenfor det digitale arbejdsmarked og udviklet en overenskomst for platformen i samarbejde med fagforeningen 3F. Overenskomsten betyder, at forbrugeren har muligheden for at vælge imellem en freelance og en Super Hilfr. Nedenstående afsnit vil belyse disse betegnelser, og hvilken betydning forskellen af ydelsen har for den enkelte forbruger.

---

¹⁰³ *Strategi for vækst igennem deleøkonomi, Erhvervsministeriet, 2017.*

¹⁰⁴ *Hilfr.dk – om Hilfr. (link side 63)*

¹⁰⁵ *Morten Steen, Erfarne erhvervsfolk investerer i startup bag dansk platform bag rengøring, 14.01-2019*

4.1.1 Freelance Hilfr

En freelance Hilfr defineres som en tjenesteudbyder, der er uafhængig af platformen. Tjenesteudbyderen har selvbestemmelse over arbejdsindsatsen, timeprisen for arbejdets udførelse og styrer selv sit regnskab samt indberetning af skat.¹⁰⁶ Både freelance Hilfren og forbrugeren dækkes gennem et pålagt forsikringsgebyr som sikkerhedsstillelse gennem Tryk forsikring. Disse betingelser skal en tjenesteudbyder acceptere i forbindelse oprettelsen af brugerprofilen på platformen. Der sættes ingen begrænsning på den tidsmæssige forhold i forbindelse med arbejdets udførelse, men efter hundrede timers rengøringsarbejde vil tjenesteudbyderen få mulighed for at blive ansat på platformen og opnå de rettigheder, som tillægges gennem fagforeningen.

4.1.2 Super Hilfr

En Super Hilfr defineres som en rengøringsarbejder, der er ansat af platformsoperatøren og dækket gennem overenskomsten med 3F.¹⁰⁷ Denne rengøringsarbejder optjener i forbindelse med sit arbejde både pension, feriepenge og har ligeledes ret til sygedagpenge, såfremt arbejdstageren ikke får mulighed for at passe sit arbejde.¹⁰⁸ En ansættelse gennem platformsoperatøren skaber en række fordele for arbejdstageren, som er ansat på lige vilkår med en almindelig lønmodtager. En Super Hilfr har en fast minimumstimeløn på 141,21 kroner, og skal ikke selv stå for indberetningen til SKAT, som er arbejdsgiverens beføjelse.

Overenskomsten i forbindelse med fagforeningen 3F betyder for arbejdsplatformen, at de såkaldte Hilfrs automatisk vil få muligheden for at blive fastansat af platformen, når de har arbejdet mere end 100 timer.¹⁰⁹ Problematikken har efterfølgende vist sig at være, at kun hver syvende rengøringsmedarbejder er på overenskomst.¹¹⁰ På baggrund af det uregulerede retsområde i anvendelse af digitale platforme, skaber det muligheden for ansættelse af lønmodtagere med selvstændige rettigheder, hvor arbejdsmarkedets parter ikke længere gøres nødvendige. Det bliver på den baggrund særdeles lukrativt for eksempelvis vikarbranchen at arbejde under samme vilkår, fordi der både ses bort fra g-dage og flere udgifter forbundet med love og overenskomster. Denne diskussion af overenskomstens indflydelse vil blive inddraget

---

¹⁰⁶ *Hilfr.dk – Definition af Super Hilfr (link side 63)*

¹⁰⁷ *Hilfr.dk – Definition af Super Hilfr (link side 63)*

¹⁰⁸ *Hilfr.dk – Definition af Super Hilfr (link side 63)*

¹⁰⁹ *Victor Kristensen, Historisk overenskomst: Platformsvirksomhed bliver arbejdsgiver, 10.04-2019*

¹¹⁰ *Sarah Scheer, Kun hver syvende rengøringsmedhjælper hos Hilfr er på overenskomst, 28.11-2019*

senere i afsnittet omkring udviklingen af samarbejdet mellem digitale platforme og fagforeninger.

4.2 Vurdering af forbrugerens retsstilling ved anvendelse af arbejdsplatformen

Følgende afsnit vil analysere og afdække de udarbejdede analyseområder inden for dansk ret, hvor forbrugerens krav analyseres i forbindelse med anvendelsen af Hilfr. De tre tidligere inddragede udgangspunkter kategoriseres for at afdække Hilfrs kontraktsansvar.

4.2.1 Hilfrs kategorisering som realdebitor

Specialet vil i følgende afsnit analysere, om platformsoperatøren kan kategoriseres som realdebitor i forbindelse med anvendelsen af freelance Hilfr. Retsvirkningen af at blive kategoriseret som realdebitor er, at forbrugeren anser Hilfr som kontraktspart, der forpligtes til kontraktmæssig opfyldelse. De digitale arbejdsplatforme og den kontraktmæssige rolle er endnu ikke specifikt lovreguleret, men præsumptionen i aftaleretten er, at man er forpligtet af de aftaler der indgås, medmindre andet fremgår tydeligt i aftalen.¹¹¹ Dette indebærer, at Hilfr som en selvregulerende formidlingsplatform bærer bevisbyrden for, at de udelukkende fremstår som formidler i kontraktforholdet, ellers bliver de forpligtet af aftalen som realdebitor.

Formidler eller mellemmand i lyset af kontraktens relativitet

I forbindelse med anvendelsen af digitale arbejdsplatforme er det teoretiske udgangspunkt, at formidleren i overensstemmelse med princippet om kontraktens relativitet ikke fremstår som pligtsubjekt over for forbrugeren. Dette giver Hilfr en berettigelse til at rette henvendelse til tjenesteudbyderen af ydelsen, hvis forbrugeren mener, at der foreligger et kontraktbrud.¹¹² For at Hilfr ikke skal anses som realdebitor og indtræde som pligtsubjekt, kan der inddrages følgende betingelser, som er dannet på baggrund af en analyse omkring retspraksis på

---

¹¹¹ Lyng Andersen, Lennart og Madsen, Palle Bo, *Aftaler og Mellemmænd*, 2012, s. 299 ff. Se også Rognstad, Ole-Andreas, *Mellemmændens civilretlige ansvar ved handel på internettet*, TemaNord 2004:512, s. 27. Samme position tages i SWD(2016) 163, *Commission staff working document guidance on the implementation/application of directive 2005/29/EC on unfair commercial practices accompanying the document communication from the commission to the European parliament, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions a comprehensive approach to stimulating cross-border e-commerce for Europe's citizens and businesses*, afsnit 5.2.2. Hvis en platform foretager kommerciel kommunikation for en udbyder, skal udbyderens identifikationsoplysninger klart fremgå af platformen, jf. e-handelsloven § 9, stk. 1.

¹¹² Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 3.

området.¹¹³ Disse er kumulative betingelser, som er vejledende i forbindelse med en helhedsvurdering til en kategorisering af formidlers fremstilling som realdebitor. På baggrund af retspraksis på området er det afgørende for vurderingen, at der er indgået et gyldigt formidlerforbehold.¹¹⁴ Dernæst er det af afgørende karakter, at platformsoperatøren i aftaleindgåelsen, aftalevilkårene og i indretningen af hjemmesiden tydeligt fremstiller, at formidleren ikke er pligtsubjekt.¹¹⁵ Slutningsvist må platformsoperatøren ikke involvere sig i opfyldelsen af aftalen, da dette er med til at skabe en forventning om, at platformen fremtræder som aftalepart i stedet for den bagvedliggende leverandør.¹¹⁶

Følgende afsnit vil tage udgangspunkt i en helhedsvurdering igennem i de tre kumulative betingelser for at vurdere, hvorvidt Hilfr opfylder betingelserne for ikke at blive karakteriseret som realdebitor.

Betingelserne taget i betragtning til Hilfr som eventuel realdebitor

Gyldigt formidlerforbehold

Det er en afgørende betingelse, at der er indgået et gyldigt formidlerforbehold mellem Hilfr og forbrugeren. Hilfr har opstillet en række forretningsbetingelser på hjemmesiden, som både er gældende for forbrugeren og tjenesteudbyderen. I forretningsbetingelserne på Hilfrs hjemmeside fremgår, at platformsoperatøren skal anses som en platform, der skal anvendes til at forbinde individer med hinanden.¹¹⁷ Hilfr anvender ikke betegnelsen formidler i forretningsbetingelserne og beskriver ikke i formuleringen, at Hilfr ikke er ansvarlig for salget gennem deres brand og markedsføring.¹¹⁸ Det fremgår af deres forretningsbetingelser på hjemmesiden, at platformen er en peer-to-peer platform, der forbinder individer med hinanden med henblik på at få udført rengøring ...¹¹⁹ Hilfr tilkendegiver i afsnittet om ansvar og ansvarsbegrænsning, at man som tjenesteudbyder er ansvarlig for at udføre arbejdet tilfredsstillende. Såfremt dette ikke er tilfældet og tjenesteudbyder samt forbrugeren ikke kan finde en tilfredsstillende løsning, vil platformen sørge for at løse tvisten. Samtidig fraskriver de ansvaret for tjenesteudbyders misligholdelse af forpligtelser over for kunden. Disse

---

¹¹³ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 12

¹¹⁴ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 12

¹¹⁵ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 12

¹¹⁶ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 12

¹¹⁷ *Hilfr.dk – Forretningsbetingelser*

¹¹⁸ *Hilfr.dk – Forretningsbetingelser*

¹¹⁹ *Hilfr.dk – Forretningsbetingelser*

antagelser skal danne baggrund for en vurdering af, om kriteriet for et gyldigt formidlerforbehold er opfyldt.

I helhedsvurderingen sammenlignes der med tidligere retspraksis på området, hvor der vurderes efter en tilstrækkelighed mellem, at forbeholdet står oplyst i forretningsbetingelserne, og at den gennemsnitlige forbruger tydeligt bliver gjort opmærksom på, at platformoperatøren udelukkende fremstår som formidler. På baggrund af afgørelsen U 2016.1062 Ø, om salg gennem et online rejsebureau, er det ikke tilstrækkeligt kun at anføre betingelserne i forretningsvilkårene for fremstillingen af et gyldigt formidlerforbehold. Dette skyldes netop hensynet til forbrugeren om, at der på baggrund af disse oplysninger ikke kan udledes, hvilken betydning dette har for forbrugers retsstilling i forhold til Hilfr. På baggrund af disse præmisser må det vurderes, at det ikke er tilstrækkeligt for Hilfr blot at informere om formidlerforbeholdet i deres forretningsbetingelser. Formidlerforbeholdet mellem forbrugeren og Hilfr anses derfor ikke som tilstrækkelig vedtaget. Denne vurdering understøttes af professor Kim Østergaard, som konkluderer i sin artikel "*formidler eller mellemmand i lyset af kontraktens relativitet*", at vilkåret der medfører, at formidleren ikke bliver kundens direkte kontraktspart er byrdefuldt, hvorfor forbrugeren skal gøres særligt opmærksom og erklære sig indforstået hermed.¹²⁰ Hilfr påtager sig samtidig en aktiv formidlerrolle, hvilket vil blive nærmere belyst i afsnittet omkring deres relation til det almene lønmodtagerbegreb som arbejdsgiver.

Betingelse om tydelighed

Betingelsen om tydelighed påhviler Hilfr det ansvar, at de som formidler selv skal bevise, at de udelukkende skal anses som formidler i aftalen mellem forbrugeren og tjenesteudbyder. Det skal forstås som, at formidleren i lighed med udgangspunktet i handelsagentloven udelukkende skal formidle en mulighed for at købe en vare eller tjenesteydelse mellem leverandøren og forbrugeren jf. HAL § 2 sammenholdt med HAL § 16, stk. 1.¹²¹ I den forbindelse har Hilfr som formidler udelukkende den funktion at agere som det kommercielle forbindelsesled til at etablere en kontrakt. Det er af afgørende betydning, at Hilfr i deres forretningsbetingelser og hjemmeside tydeligt anskueliggør for gennemsnitsforbrugeren, at de ikke skal anses som pligtsubjekt.

---

¹²⁰ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?* s. 5

¹²¹ Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?*s. 4

Forbrugeren bliver i forbindelse med booking af en rengøringsydelse på Hilfrs hjemmeside mødt af kravet om oprettelse af en brugerprofil, som nævnt i introduktionen, skal danne baggrund for personlige oplysninger og udfyldelse af de behov, som haves for rengøring i det konkrete hjem. Efterfølgende får forbrugeren selv mulighed for at korrespondere og udvælge en "Hilfr", som gennem en peer-to-peer platform danner baggrund for anmeldelser og ratings. Disse foranstaltninger giver forbrugeren et muligt indtryk af, at den valgte "Hilfr" er forbrugers realdebitor på baggrund af den indgåede aftale. Der findes dog alligevel en række tiltag fra Hilfr, som giver forbrugeren en forventning gennem korrespondancen mellem Hilfr og forbrugeren ved at der kontraheres direkte. Dette foregår gennem mails, som Hilfr support sender ud i forbindelse med oprettelsen af en bruger på arbejdsplatformen.

Gennem betingelsen om tydelighed er det oplyst, at dette skal anses gennem en helhedsvurdering. Det fremgår af kontrakten mellem Hilfr og forbrugeren, at Hilfr alene er en platform, som muliggør bestilling af en rengøringsydelse mellem tjenesteudbyderen og forbrugeren. Dette skal dog ikke anses som værende tilstrækkeligt til at antage, at Hilfr betragtes som formidler, hvilket afspejles gennem retspraksis. I tidligere inddraget dom omkring salg gennem et online rejsebureau blev det ikke tilstrækkeligt oplyst for forbrugeren, at hjemmesiden udelukkende var formidler. Dette danner baggrund for, at formidlerforbeholdet som i første betingelse ikke er tilstrækkeligt for bedømmelsen, hvor adfærden og tydelighed overfor forbrugeren får afgørende vægt. Hilfr kan på baggrund af disse oplysninger argumenteres for gennem deres tydelighed i bookingen og den individuelle udvælgelse af den konkrete Hilfr, at give forbrugeren et indtryk af, at kontraktsparten i selve realydelsen gennem tydelighedskravet skal opfattes som den enkelte tjenesteudbyder. Det skal dog nævnes, at Hilfrs forretningsbetingelser og generelle krav ikke står tydeligt oplyst for forbrugeren medmindre dette selv opsøges direkte på platformens hjemmeside.

Hilfr som aktiv formidler

Det er et kriterium, at Hilfr i sin rolle som formidler ikke involverer sig i opfyldelsen af aftalen, da det kan være med til at skabe en berettiget forventning om, at formidleren skal opfattes som aftalepart i kontraktindgåelsen.¹²² Hvorvidt formidleren har optrådt aktivt i forbindelse med opfyldelsen af købet eller ydelsen har været et omdrejningspunkt for flere sager i retspraksis. Betingelsen for at fremstilles som en aktiv formidler afspejles i den tidligere inddragede dom

---

¹²² Kim Østergaard: *Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet?*, s. 12

dealsite ansvarlig for fejl på cykel, 12/14146, hvor selvom forbrugeren aktivt havde accepteret aftalevilkårene på hjemmesiden, blev det alligevel ikke vurderet, at formidleren tilstrækkeligt havde synliggjort, at de udelukkende var formidler. I den pågældende sag blev efterfølgende handlinger også inddraget i vurderingen af den aktive formidlerrolle, hvor fremsendelse af kvitteringer og muligheden for klageadgang fik en afgørende rolle for vurderingen af den pågældende sag. I forlængelse til denne betingelse kan Hilfr anses som aktiv formidler på baggrund af både muligheden for reklamation og ansvarsbegrænsning. I Hilfrs forretningsbetingelser på området omkring reklamation fremgår det, at der ved en reklamation omkring en udført service skal ske meddelelse og dokumentation til Hilfr Support inden 24 timer efter servicen er leveret, ellers vil retten til påberåbelse af eventuelle mangler mistes.¹²³ Dette medfører, at Hilfr gennem sin aktive formidlerrolle skaber en forventning hos forbrugeren om, at platformen skal anses som realdebitor på baggrund af sin forventningsskabende adfærd.

4.2.1.1 Sammenfatning

I ovenstående analyse kan det være vanskeligt at definere hvilke kriterier, der konkret danner baggrund for, at formidlingsplatformen skal anses som forbrugers realdebitor. Dette skal ses som en afvejning gennem de tre opstillede kumulative betingelser, hvor der i den pågældende analyse findes kriterier for og imod, at Hilfr stilles som realdebitor.¹²⁴

Dette indebærer, at Hilfr som en selvregulerende formidlingsplatform tydeligt skal bære bevisbyrden for, at de udelukkende fremstår som formidler i kontraktforholdet, ellers bliver de forpligtet af aftalen som realdebitor. Det er derfor vigtigt, at Hilfr tydeliggør over for forbrugeren, at de udelukkende er formidler og ikke realdebitor. I vurderingen af formidlerforbeholdet er det tvivlsomt, om Hilfr danner baggrund for at have indgået et gyldigt formidlerforbehold mellem platformen og forbrugeren. Dette skyldes netop, at Hilfr leverer en række ydelser i forbindelse med platformen, som medvirker til en forventningsskabende adfærd hos forbrugeren. Derudover tager platformsoperatøren en række forbehold for misbrug af hjemmesiden, hvor de forbeholder sig retten til at suspendere deres tjenester, hvilket kan skabe en formodning om, at Hilfr er leveringsdygtig for serviceydelsen. Ud fra en helhedsvurdering af betingelserne kan det antages, at Hilfr skal vurderes som realdebitor i

---

¹²³ *Hilfr.dk – Forretningsbetingelser*

¹²⁴ *Marie Jull Sørensen: Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret, U.2017B.199, s. 1.*

aftalegrundlaget. Bevisbyrden for udelukkende at fremstå som formidler kan være svær at løfte i praksis.¹²⁵ Samtidig vurderes det ikke, at Hilfr skaber et vidtgående forståelighedskrav om, at de ikke stilles til ansvar overfor forbrugeren.

4.2.2 Hilfrs kategorisering som arbejdsgiver

Omdrejningspunktet i følgende afsnit er at afdække Hilfrs mulige kontraktsansvar som arbejdsgiver i forbindelse med anvendelsen af en freelance tjenesteudbyder. Det skyldes, at det både ud fra et kontraktsretligt og arbejdsretligt perspektiv er væsentligt at afdække, om tjenesteudbyderen i det konkrete tilfælde skal anses som arbejdstager eller som selvstændigt erhvervsdrivende. Retsvirkningen af at forholdet mellem platformsoperatøren og tjenesteudbyderen udgør et lønmodtagerforhold er, at der opstår et topartsforhold, hvor forbrugeren kontraherer med platformsoperatøren.¹²⁶ Dette medvirker til, at de konkrete krav som findes i realdelseskontrakten i så fald kan fremsættes mod Hilfr. Stifterne af Hilfr har udtalt, at der ikke foreligger nogen ansættelse af freelance arbejde, og at platformen blot fungerer som formidlere af arbejdet mellem tjenesteudbyderen og forbrugeren.¹²⁷ Platformens egen selvdefinition gennem formidlerrollen har ingen juridisk betydning for, om de kan kvalificeres som arbejdsgivere.

Almene momenter for afgrænsning af et lønmodtagerforhold

Analysen vil tage udgangspunkt i tidligere afsnit omkring platformsoperatørens relation til tjenesteudbyder gennem et lønmodtagerforhold, hvor der inddrages almene kriterier for afgrænsningen. Disse kriterier er dannet på baggrund af analyseret retspraksis af lønmodtagere i tjenesteforhold, hvor Ole Hessebalch opstiller fem grundlæggende momenter. De fem momenter vil danne baggrund for analysen af Hilfr gennem anvendelsen af en freelance Hilfr, hvor der tages udgangspunkt i platformsoperatørens forretningsbetingelser og hjemmesidens opbygning.

Platformens dispositionsret i rengøringsarbejdet

---

¹²⁵ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 6

¹²⁶ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?*, s. 193

¹²⁷ Dette er med undtagelse af Super Hilfr, som ansættes og omfattes af en overenskomst efter 100 timers arbejde.

Disponering, kontrolbeføjelse og rapporteringspligt¹²⁸

I forbindelse med oprettelsen af en profil på Hilfr valideres alle brugere gennem ID-validering af personlige oplysninger. Denne kontrolbeføjelse giver platformsoperatøren mulighed for udvælgelse af tjenesteudbydere, som anvender platformen. Der findes en række krav, som skal opfyldes i ID-valideringen med henvisning til, at alle tjenesteudbydere skal være fyldt 18 år, have en godkendt arbejdstilladelse og kunne fremvise en ren straffeattest.¹²⁹ Platformen skal herefter have tilsendt en mail til support omkring CV med tidligere erhvervserfaring og forventninger til arbejdet med et overslag over forventet antal arbejdstimer og en begrundelse for ansættelse. Tjenesteudbyderen skal afslutningsvist tilkendegive, at det fremsendte guidende materiale er forstået. Materialet er en guide-serie på fem punkter, hvor der i videoer og tekst gennemgås oprettelsen af en profil, den personlige kalender, den første booking, før og efter din booking samt nyttige tips og inspirationsliste til rengøringen. Retningslinjerne bliver en form for kontrolbeføjelse, hvor der opstilles kriterier til, at udførelsen af det konkrete arbejde lever op platformsoperatørens forventninger og standarder. Anvendelsen af platformen giver forbrugeren mulighed for offentligt at give vurderinger om arbejdets udførelse gennem peer2peer-ratings. Vurderingerne hjælper forbrugeren med at foretage valg på et mere oplyst grundlag, da vurderingen giver en indikator for, hvordan andre har opfattet tjenesteudbyderen.¹³⁰ Samtidig kan ratings af tjenesteudbyderen give platformsoperatøren muligheden for at føre kontrol med tjenesteudbyderens arbejde. Til trods for ratings ikke er 1 til 1 lig med kontrol, giver det platformsoperatøren mulighed for at føre tilsyn med sine brugere og sørger for, at serviceniveauet altid stemmer overens med deres forretningsmodel. I forbindelse med reklamation af en udført rengøring, skal der rettes henvendelse til Hilfr Support inden for 24 timer for at have muligheden for påberåbelse af mangler. På baggrund af dette giver det platformsoperatøren mulighed for at suspendere eller deaktivere tjenesteudbyderen på platformen.¹³¹

Nøje udvalgte tjenesteudbydere, opstillede kriterier og muligheden for løbende kontrol giver en indikation af, at tjenesteudbydere på platformen retligt kan kategoriseres som lønmodtagere. Retspraksis på området viser, at der særligt lægges vægt på første moment

---

¹²⁸ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 34

¹²⁹ *Fremgår af Hilfr.dk gennem betingelser i forbindelse med oprettelsen af en Hilfr.*

¹³⁰ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?* s. 203

¹³¹ *Hilfr.dk – forretningsbetingelser*

omkring platformens instruktions- og kontrolbeføjelser i forbindelse med vurderingen af tjenesteudbyders status som lønmodtager.

Ordningen af det økonomiske mellemværende¹³²

I forbindelse med anvendelsen af en tjenesteudbyder på platformen fremgår det af forretningsbetingelserne, at det er den enkelte udbyder, som selv fastsætter en timepris for den pågældende ydelse. I forbindelse med anvendelsen af en Freelance Hilfr har platformen ikke indflydelse på timeprisen, men der pålægges et velfærdstillæg, gebyr til Hilfr på 10% samt forsikring og moms. Dette betyder konkret, at der i forbindelsen med en Freelance Hilfrs udførte arbejde, pålægges ekstra gebyr på omkring en tredjedel af timelønnen for det udførte arbejde.¹³³ At den pågældende tjenesteudbyder selv fastsætter timesatsen peger i retning af, at udbyderen ikke skal anses som lønmodtager i arbejdsretligt forstand. Platformen står dog for alt i forbindelse med køb, betalinger og gebyrer i forbindelse med en service i henhold til forbrugeren og tjenesteudbyderen, hvilket peger i den anden retning. I forretningsbetingelserne giver brugerne bemyndigelse til, at platformsoperatøren selv kan debitere de pågældende beløb fra betalingskortet.¹³⁴ I den forbindelse foretager Hilfr alle transaktioner ved anvendelsen af platformen i samarbejde med betalingssystemet Stripe. Forbrugers afregning af den konkrete ydelse sker direkte gennem platformsoperatøren, hvilket indikerer over for forbrugeren, at Hilfr fremtræder som arbejdsgiver i forbindelse med den pågældende ydelse.

En lønmodtager er i almindelighed ikke ansvarlig for at bære en risiko i forbindelse med mislykket arbejde. Dette skaber grundlag for en diskussion om, hvor risikoen bæres i forbindelse med anvendelsen af platformen. Hilfr fraskriver sig ansvar og formulerer en ansvarsbegrænsning, hvor de anser det som tjenesteudbyderens opgave og ansvar at levere en tilfredsstillende ydelse. Hilfr har i samarbejde med Tryg Forsikring sammensat en forsikringsløsning der sikrer økonomisk tryghed.¹³⁵ Dette sikrer brugerens mulighed for reklamation over en leveret ydelse. Her er det muligt for Hilfr at afgøre en tvistløsningsmulighed, hvor platformsoperatøren i den forbindelse kan afgøre sådan tvist på maksimalt 50.000 kroner. Disse betingelser om betaling af ydelsen og risiko i forbindelse med mislykket arbejde sker i direkte forbindelse til Hilfr. Anvendelsen af driftsmateriale ved Hilfr

---

¹³² Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 34

¹³³ Hilfr.dk – *Priser for rengøring*

¹³⁴ Hilfr.dk - *Forretningsbetingelser*

¹³⁵ Hilfr.dk – *Forretningsbetingelser*

adskiller sig fra lønmodtagere i tjenesteforhold, hvilket skyldes kravet om, at det er forbrugeren selv, som skal have de nødvendige remedier til brug for udførelsen af rengøringsarbejdet.

Forpligtelsen til at udføre arbejdet personligt¹³⁶

Kravet om personlig udførelse af arbejdet for tjensteudbyder er ikke reguleret i forretningsbetingelserne på platformens hjemmeside. Det må dog alligevel være tilfældet, at både platformsoperatøren og forbrugeren har en forventning om, at den pågældende ydelse leveres personligt af den helper, som har budt ind på opgaven. Dette skyldes både baggrunden for peer2peer rating af den pågældende tjensteudbyder, som ellers ikke vil være nødvendig samt udvælgelsen fra forbrugers side. Tjensteudbyderen er i løbende dialog med forbrugeren, hvilket skaber en forventning om, at den pågældende ydelse leveres personligt.

Sidestilles som almindelig lønmodtager¹³⁷

Det sidste moment til betragtningen af om tjensteudbyderen kan defineres som lønmodtager er, hvorvidt arbejdstageren på baggrund af den sociale og erhvervsmæssige stilling kan sidestilles med en almindelig lønmodtager. Anvendelsen af digitale formidlingsplatforme udfordrer konstruktionen i lønmodtagerforhold, hvorfor en helhedsvurdering af det enkelte arbejdsforhold skal danne baggrund for vurderingen af den retlige stilling.

4.2.2.1 Sammenfatning

For at retligt at kunne klassificere platformoperatørens relation til tjensteudbyder gennem et arbejdsgiver-/arbejdstagerforhold forekommer en konkret helhedsvurdering gennem de inddragede momenter, som definerer en lønmodtager. De fem momenter skal ses som et supplement til den generelle vurdering af platformsoperatørens ansvar i forhold til etableringen af et lønmodtagerforhold, hvor det kan udledes af retspraksis, at det kan være vanskeligt at definere konkrete retningslinjer for afgrænsningen af dette. På baggrund heraf er det vanskeligt at give et konkret svar på, om forholdet mellem platformsoperatøren og en Freelance Hilfr definerer et lønmodtagerforhold. I forbindelse med vurderingen spiller afvejningen af de enkelte momenter en afgørende rolle og omfanget af tjensteudbyderens arbejdsindsats.

---

¹³⁶ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 34

¹³⁷ Ole Hasselbalch: *Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura*, s. 34

Ved anvendelsen af de fem momenter viser retspraksis, at første moment om instruktions- og kontrolbeføjelser får stor betydning for udfaldet af vurderingen. Det bliver essentielt for definitionen af et lønmodtagerforhold, at disse kriterier fra platformen side er opfyldt. Dette giver en indikation af, at udbyderne på platformen retligt kan kategoriseres som lønmodtagere. I modsætning hertil kan det være svært at definere tjenesteudbyderen som arbejdstager på baggrund af, at udbyderen selv planlægger tidspunktet for sin arbejdsindsats og fastsætter timeprisen for den pågældende ydelse. Denne afvejning var dog også inddraget i tidligere retspraksis omkring anvendelse af en Uber-chauffør, hvor chaufføren alligevel blev anset som arbejdstager.¹³⁸

Der kan ikke dannes faste retningslinjer for definitionen af et lønmodtagerforhold, fordi konstruktionen i anvendelsen af arbejdsplatforme ikke kan defineres som et traditionelt ansættelsesforhold. Hilfr har gennem forretningsbetingelserne en række beføjelser og i modsætning hertil tilegnes tjenesteudbyderen selvstændighed i arbejdsforholdet. Tjenesteudbyderen på platformen er i en gråzonekategori mellem at være lønmodtager og selvstændig erhvervsdrivende. Ud fra en kontraktretligt vurdering af lønmodtagerbegrebet og den ovenstående analyse er det i overvejende grad flere momenter, som danner belæg for, at tjenesteudbyderne på platformen skal kvalificeres som lønmodtagere efter dansk ret.

4.2.3 Hilfrs kontraktretlige forhold til forbrugeren

I følgende afsnit analyseres det kontraktretlige forhold mellem Hilfr og forbrugeren. Dette afsnit kan være en hjælp til at belyse retsstillingen mellem Hilfr og forbrugeren ud fra det kontraktretlige forhold. Såfremt at analysen konkluderer, at Hilfr kan kategoriseres som en arbejdsplatform, er Hilfr som udgangspunkt jf. relativitetsprincippet ikke pligtsubjekt over for forbrugeren. Vurderingen af aftaleforholdet og platformens ansvar skal defineres gennem en helhedsvurdering af platformens position i det indbyrdes aftaleforhold. Denne tese understøttes af Vibe Ulfbecks afvejning af hensynet til kontraktparter, tredjemand og mere overordnede samfundsmæssige hensyn.¹³⁹ Det er afgørende for udfaldet af analysen er, hvorvidt kontrakten mellem Hilfr og forbrugeren kontraktretligt binder platformen. Analysen vil belyse forhold som på objektivt grundlag kan give forbrugeren en opfattelse af, at forbrugeren kan rette et

---

¹³⁸ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?*, s. 192

¹³⁹ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, s. 68

krav mod Hilfr. Dette understøttes af Vibe Ulbecks tese om objektiviseringen af kontraktsansvaret.

Hilfr og købeloven

Aftaleindgåelsen på digitale arbejdsplatforme omhandler oftest en aftale om en tjenesteydelse. Der er dermed ikke tale om køb af løsøre genstand, hvorfor en rengøringsydelse må konkluderes ikke at falde inden for købelovens anvendelsesområde, jf. købelovens § 1a, stk. 1 samt U 2010.332 Ø.¹⁴⁰ Til trods for at købeloven ikke finder anvendelse på tjenesteydelser, er det alligevel essentielt, at aftaler indgået på digitale arbejdsplatforme stadig opnår forbrugerbeskyttelse ved aftaleindgåelsen. Som tidligere belyst i specialet skal forbrugeren oprette sig som bruger og samtidig acceptere Hilfrs forretningsbetingelser i takt med anvendelse af den digitale arbejdsplatform. Aftalefrihedens grundsætning beror på, at parterne selv frit kan vælge at indgå en aftale.¹⁴¹ Forbrugeren er dermed som udgangspunkt bundet af at overholde Hilfrs fastsatte aftalevilkår.

Hilfr og dens brugere

Hilfr ønsker korrekt brug af funktionen på deres hjemmeside samt udbudte tjenesteydelser, som skal sikre tryghed ved brugen heraf.¹⁴² Som tidligere nævnt skal forbrugeren i takt med oprettelse af en brugerprofil acceptere Hilfrs forretningsbetingelser, og ligeledes tilkendegive at tilsendt guidemateriale omkring rengøring er accepteret og forstået. Forhold som dette har specialet tidligere konkluderet som kontrollerede forhold, og dette indebærer, at den enkelte Hilfr i et vist omfang skal tilpasse sig disse forhold. Ligeledes er det forventning, at den enkelte Hilfr skal agere i overensstemmelse med de krav, som Hilfr opstiller. Specialet kan på baggrund af dette argumentere for, at Hilfr må anses som den overlegne part i trepartsforholdet, hvorfor det også må være denne part som skal bære risikoen.

Kontraktsretten

Afsnit 3.3 lagde op til en diskussion om platformenes kontraktsretlige forhold til forbrugeren. Det blev her pointeret, at der efter Vibe Ulbecks overbevisning er ved at ske en løsrivelse fra den klassiske kontraktsret til fordel for en mere objektiviseret kontraktsret. Viljesteorien beror på ideologi om parternes fælles vilje. Denne ideologi er afgørende for kontraktens gyldighed,

---

¹⁴⁰ U 2010.332 Ø: Tryk Forsikring A/S mod G4s Security A/S, Landsrets dom af 21. Oktober 2010.

¹⁴¹ Andersen og Lookofsky, 2015, s. 32

¹⁴² Hilfr.dk – Forretningsbetingelser

hvor det efter den klassiske kontraktsret er en naturlig følge, at kontrakten ikke bliver bindende over for den tredjemand, som ikke havde viljen til at indgå kontrakten.¹⁴³

Omdrejningspunktet i dette afsnit vil være, hvorvidt kontrakten mellem Hilfr og en forbruger kontraktsretligt binder Hilfr af aftalen. I denne vurdering er det essentielt at nævne Vibe Ulfbecks helhedsvurdering af kontraktforholdet, som beror på *en afvejning af hensynet til kontraktparter, tredjemand (herunder andre end den direkte berørte) og mere overordnede samfundsmæssige hensyn*, jf. specialets afsnit 3.3. Princippet om kontraktfrihed er en del af den klassiske kontraktsret, hvor problematikken opstår i forbindelse med trepartsforholdet mellem platformen, tjenesteudbyderen og forbrugeren.¹⁴⁴ Problemstillingen ved trepartsforholdet indebærer, at der nu ikke kun er én svag aftalepart, men to svage aftaleparter. Denne retsstilling adskiller sig fra den traditionelle og klassiske kontraktret, hvorfor der vil opstå gråzoner i ansvarsforholdet mellem parterne. Udgangspunktet må efter lovgivers synspunkt være, at forbrugerens beskyttelseshensyn må tilegnes større værdi end platformsoperatøren. Opstår muligheden for forbrugeren om at rette krav mod en arbejdsplatform, såsom Hilfr, vil dette eventuelt udfordre den frie anvendelse. Hilfr vil på baggrund heraf blive begrænset af for mange økonomiske risici forbundet med platformsøkonomi og digitale arbejdsplatforme. Forbrugeren vil eventuelt opleve et forhøjet servicegebyr, hvor ideologien om billigere arbejdskraft og større fleksibilitet falder til jorden. Tjenesteudbyderen må antages at have en økonomisk interesse i at anvende digitale arbejdsplatforme som Hilfr. Et byrdefuldt kontraktsansvar vil kunne medføre at Hilfr og afledte ydelser ikke vil kunne eksistere i samme omfang som i dag. Dette må konkluderes ikke at være i hverken tjenesteudbyderens eller forbrugerens interesse.

Hilfr har et ønske om at blive en arbejdsplatform med gode arbejdsforhold, hvor det vægtes højt, at anvendelsen af hjemmesiden foretages korrekt, og at tjenesteudbydere samt forbrugere er trygge i brugen af platformen. Kvalitetskontrol gennem ratings samt kontrol over hvem der bliver tjenesteudbydere på platformen, kan give forbrugeren incitament til, at tjenesteudbyderne udfører ydelserne i overensstemmelse med Hilfrs ønsker. Hilfr får en vis form for kontrol over udførelsen af deres arbejde, og det er efter specialets overbevisning, at der således opstår et instruktionsforhold mellem tjenesteudbyderen og platformen.

---

¹⁴³ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, s.39

¹⁴⁴ Vibe Ulfbeck: *Kontraktens relativitet*, s.44

4.2.3.1 Sammenfatning

I vurderingen af det kontraktretlige forhold i anvendelsen af platformen, baseres dette på en helhedsvurdering af ovenstående hensyn. En aftale bestående mellem flere kontraherende parter danner i forbindelse med platformøkonomi, et trepartsforhold mellem en forbruger, en tjenesteudbyder og platformoperatøren. I denne konstruktion af et trepartsforhold forekommer to svage aftalparter, hvor beskyttelsesobjektet skal tage hensyn til forbrugeren og tjenesteudbyderen, hvilket kan resultere i, at det ellers stærke forbrugerhensyn bliver opdelt og forbrugers retsstilling eventuelt svækkes.

Vurderingen af det kontraktretlige forhold baseres på, at forbrugeren vil forekomme som den mest beskyttelsesværdige kontrahent, idet forbrugeren må skønnes at være den svageste part i trepartsforholdet. Det er som udgangspunkt svært at konkludere, hvilke hensyn som er afgørende i afvejningen, og det er vanskeligt at give et konkret svar på, om kontrakten mellem platformen og forbrugeren kan medføre et kontraktsansvar. Essentielt er det at tilføje, at den moderne kontraktsret har differentieret sig fra den klassiske kontraktsret, hvorfor hensynet til forbrugeren afvejes tungt i takt med de opstillede hensyn.

Tvistspørgsmålet omkring Hilfrs kontraktretlige ansvar over for forbrugeren kan heraf hverken be- eller afkræftes. Det rejser spørgsmålet om hvorvidt hensynet til den svage forbruger allerede er tilstrækkeligt varetaget i formidlingsreglen samt øvrig forbrugerlovgivning. Hensynet til at beskytte den svage forbruger vil med stor sandsynlighed ligge til grund for afvejningen af, om forbrugeren kan rette et krav mod Hilfr.

Kapitel 5. Udfordringer i anvendelsen af digitale formidlingsplatforme

5.1 Udvikling af samarbejdet mellem digitale arbejdsplatforme og fagforeninger

Det danske arbejdsmarked er i særdeleshed baseret på kollektive overenskomster, som sikrer en række minimumsrettigheder og overenskomstdækning blandt arbejdstagere og arbejdsgivere. Arbejdsmarkedet udfordres af alternative ansættelsesformer som vikarjobs, selvstændige erhvervsdrivende og deltidsarbejde. Der ses i praksis flere eksempler på, at

digitale arbejdsplatforme forsøger at skabe bedre arbejdsvilkår gennem en regulering af de digitale platforme. En regulering af et nyt arbejdsmarked har skabt udfordringer i udarbejdelsen af overenskomsten, hvor der gennem en selvregulering er prøvet på at tilgodese de specielle forhold, som dannes i anvendelsen af digitale platforme.¹⁴⁵ Hilfr definerer at fleksibilitet er en nøgleting for udviklingen af platformsøkonomien, hvor udarbejdelsen af overenskomsten er tilpasset virksomhedens fleksibilitet, så de tjenesteudbydere som arbejder regelmæssigt på platformen, får muligheden for at blive dækket af overenskomsten.¹⁴⁶ Dette betyder konkret, at platformen har to forskellige tjenesteudbydere af rengøring, der skelner mellem såkaldte Super Hilfr, der er omfattet af overenskomsten og selvstændige tjenesteudbydere.

For den enkelte tjenesteudbyder ansat af platformen er overenskomsten et skub i en mere sikker retning, hvor der skabes bedre vilkår gennem løn, pension, sygedagpenge og feriepenge. Samtidig er tjenesteudbyderen forsikret, hvis vedkommende eksempelvis bliver udsat for en arbejdsskade. En anerkendelse af platformens ansvar som arbejdsgiver skaber også samfundsmæssige fordele, som sikrer at indkomsten registreres, så tjenesteudbyderen beskattes.

5.1.1 Skattevæsenets kontrol af digitale arbejdsplatforme

I relation til manglende indbetaling af skat har Skattestyrelsen i 2017 foretaget en kontrol af betalingsoplysninger fra fem digitale arbejdsplatforme. Resultatet af undersøgelsen af 844 digitale hushjælpere har ført til, at 95 procent af de som arbejder gennem de undersøgte platforme, har fået justeret deres skattebetaling. Ud fra kontrolgruppen er der foretaget reguleringer for omkring ni millioner kroner.¹⁴⁷ Den manglende regulering på området omkring digitale arbejdsplatforme skaber en samfundsmæssig bekymring, fordi resultatet af Skattestyrelsens undersøgelse for manglende indtægtsføring for ni millioner kroner kun kan være muligt, når tjenesteudbyderen og forbrugeren accepterer, at arbejdet udføres sort. Denne udvikling er ifølge fagforeningen 3F altødelæggende for markedet og er med til at skabe ulige konkurrenceforhold, hvor større rengøringsplatforme mister konkurrenceevnen, fordi de ikke kan konkurrere på baggrund af en pris hvoraf der ikke betales skat.¹⁴⁸ En regulering af

---

¹⁴⁵ Christina Houliind, *Første platformsøkonomi i Danmark: 3F og rengøringstjeneste lander aftale, 10.04-2018*

¹⁴⁶ Christina Houliind, *Første platformsøkonomi i Danmark: 3F og rengøringstjeneste lander aftale, 10.04-2018*

¹⁴⁷ Susanne Junker, *Platform-medarbejdere opgiver ikke korrekt indkomst, 22.08-2019*

¹⁴⁸ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

lovgivningen og samarbejde med overenskomster skaber grundlag for forsøget om, at gøre sorte penge hvide.

5.1.2 Opretholdelse af konkurrenceevnen

Overenskomsten skaber en mulighed for forbrugeren om at fra- eller tilvælge en arbejdsydelse, som er omfattet af en overenskomst. Basalt set handler det om valget mellem en selvstændig tjenesteudbyder eller en levering af en ydelse, som er dækket af selve platformen. På baggrund af overenskomsten med fagforeningen 3F blev der dannet grundlag for en kombination mellem digitale arbejdsplatforme og principperne i den danske arbejdsmodel. Efterfølgende viser virksomhedens tal, at omfanget af medarbejdere, som er dækket af overenskomsten kun på nuværende tidspunkt er en syvendedel af platformens udbydere.¹⁴⁹

Thorkild Holboe Hay fra Fagforeningen 3F har gennem interviewet udtalt, at de anser den manglende dækning gennem en overenskomst med platformens medarbejdere som et problem. Årsageren til udviklingen er, at man som tjenesteudbyder ikke ønsker at arbejde under en overenskomst, fordi udbyderen er nødsaget til at stå uden for overenskomsten for at kunne konkurrere.¹⁵⁰ Denne konkurrencebarriere skabes på baggrund af behovet for fleksibilitet og billige ydelser, hvor man som tjenesteudbyder først kan konkurrere, når man har fået skabt et kundeflow. For at skabe kontakten til forbrugeren er det et krav for udbyderen, at de både skal være billigere og mere fleksible end deres konkurrenter. Fagforeningen har undersøgt tjenesteudbydernes behov for at arbejde som freelancere i modsætning til at være ansat gennem en overenskomst, hvoraf det var samsteplet, at de adspurgte alle ønskede at komme ind under overenskomsten. Baggrunden for at være freelancer skyldes en vurdering af, at de ellers ikke vil være konkurrencedygtige.¹⁵¹ Problematikken opstår ved, at udbyderne på digitale platforme ikke anser hinanden som kollegaer, som på andre arbejdsmarkeder, men at de enkelte freelancers er hinandens konkurrenter. Den enkelte tjenesteudbyder anser sin egen rolle som en konkurrencesituation, hvor man er ansvarlig for at sælge sit eget produkt. Konkurrencesituationen indebærer, at tjenesteudbyderen konkurrerer med hinanden på højde af kvalitet, levering af den største fleksibilitet og prisen for ydelsen. De eneste parameter der kan konkurreres på som Super Hilfr er din erfaring og vurderinger fra tidligere udført

---

¹⁴⁹ Sarah Scheer, *Kun hver syvende rengøringsmedhjælper hos Hilfr er på overenskomst*, 28.11-2019

¹⁵⁰ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁵¹ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

arbejde.¹⁵² Konkurrencituationen for platformsoptørens ansatte skabes gennem kunderatings, som giver muligheden for en højere løn for det pågældende arbejde, men det er ikke muligt at konkurrere på samme måde som freelancere. Fagforeningen og Hilfr traf et bevidst valg ved udarbejdelsen af overenskomsten ved, at det skulle være muligt at arbejde som freelancer. Fagforeningen 3F anser det som en problematik, hvis de skulle forbyde platformen at drive erhverv med freelancere. Et sådant tiltag vil en erhvervsbegrænsning, som er i strid med EU-retten. For at komme problemet med anvendelsen af freelance til livs, vil det forudsætte en ændring af lovgivningen for at flest mulige vil arbejde under ordentlige ansættelsesvilkår.

5.1.3 Platformsoptørens selvregulering

Den nuværende manglende regulering skaber muligheden for, at platformsoptørens regulerer på egne vegne, hvilket juridisk set slet ikke lever op til de vilkår, som gives i dansk lovgivning.¹⁵³ Marie Jull Sørensen, som er forsker i platformsoptørens økonomi, betragter overenskomsten mellem Hilfr og fagforeningen 3F som et gennembrud, da det er første gang en platformsoptører delvist påtager sig et ansvar.¹⁵⁴ Dilemmaet bag overenskomsten er, at de arbejdstagere som ikke falder under overenskomsten på platformen hverken er blevet mere eller mindre arbejdstagere i juridisk forstand. Det skyldes, at området omkring arbejdstageren som selvstændig erhvervsdrivende er uafklaret, hvor der formodningsvist er mange freelancere, som i en domstolsafgørelse vil blive kvalificeret som lønmodtagere i traditionel forstand.

Vurderingen af en lønmodtager baseres på ledelsesret, kontrolførelse og pengestrøm.¹⁵⁵ En tjenesteudbyders udførelse af rengøringen som freelancer giver en række frihedsrettigheder, hvor det er muligt at markedsføres som en selvstændig erhvervsdrivende. Problematikken er, at flere platforme har opstillet en række begrænsninger for freelancere, således det ikke er muligt for den selvstændige erhvervsdrivende at drive forretning.¹⁵⁶ Denne regulering af begrænsninger får betydning for udfaldet for vurderingen af, om den enkelte freelancer kan kategoriseres som lønmodtager før det defineret skel på hundrede timer. En vurdering af Hilfrs

---

¹⁵² Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁵³ Søren Elkrog Friis, Hilfr-overenskomst kritiseres for at underminere den danske model, 11.05-2018

¹⁵⁴ Udtagelse af Marie Jull Sørensen fra artikel i altinget.dk, "Hilfr-overenskomst kritiseres for at underminere den danske model, 11. maj 2018

¹⁵⁵ Ole Hasselbalch: Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura, s. 33

¹⁵⁶ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

kategorisering som arbejdsgiver vil ikke være udslagsgivende for fremadrettet praksis, fordi vurderingen af lønmodtagerforholdet er så specifikt, at de relateres til den enkelte virksomhed og dermed ikke blive præjudicerende på andre platforme.¹⁵⁷ En juridisk strategi til en ændring for reguleringen vil kræve, at der skulle vurderes sager på stort set alle platforme, fordi medierne er så forskellige i deres udøvelse af kontrol og ledelse, at en afgørelsen på en konkret virksomhed alligevel ikke vil være præjudicerende på andre arbejdsplatforme.

Det andet område som vedrører platformens selvregulering er platformens ansvar i relation til realdelsaftalen begrænset gennem deres formidlerrolle. Platformens selvregulering gør det muligt, at forbrugerbeskyttelsen foregår autonomt uden for den materielle retlige regulering.¹⁵⁸ Det er dog spørgsmålet, om forbrugernes hyppige anvendelse af deleøkonomien skal opfattes som et bevidst fravalg af beskyttelse til fordel for andre præferencer gennem en billigere vare og nemmere tilgang.¹⁵⁹ I modsætning hertil kan der ud fra flere undersøgelser argumenteres for, at forbrugeren generelt er mindre oplyst omkring deres rettigheder i anvendelsen af digitale platforme.¹⁶⁰

5.1.4 Interessen for overenskomstdækkede arbejdsplatforme

Udviklingen af markedet for arbejdsplatforme skaber interessen for, at flere platforme ønsker at være omfattet af en overenskomst.¹⁶¹ Der ses dog en generel tendens til, at de større aktører på markedet udebliver.¹⁶² En af de store problemstillinger i forhold til de digitale arbejdsplatforme i EU er, at platformsoperatørerne skaber et marked i alt omkring folks private hjem, hvor forbrugerbeskyttelsen bliver et trængt område, fordi reglerne er uklare. Problematikken skabes ved, at der ikke hersker nogen tvivl om at en lønmodtagers arbejde er dækket gennem arbejdsgiverens lovpligtige arbejdsskadeforsikring. Dette skaber en forsikring om, at såfremt der skulle ske en skade i det pågældende hjem, vil skaden være dækket og forbrugeren har mulighed for at kræve erstatning. Ved anvendelse af en freelance ydelse, som driver egen selvstændig virksomhed, kan der ikke regnes med, at der er penge forbundet med

---

¹⁵⁷ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁵⁸ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerrettsparadigmet?*, s. 189

¹⁵⁹ Flash Eurobarometer, *The use of collaborative platforms*, Kommissionen, juni 2016

¹⁶⁰ Special Eurobarometer 342, *Consumer Empowerment*, Kommissionen, april 2011

¹⁶¹ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁶² Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

erstatning. En freelancer vil højst sandsynligt anvende udbyttet til ernæring, så ved en eventuel skade vil forbrugeren være dårligere stillet.¹⁶³

5.2 Alternativ ansvarsfordeling

Den nuværende ansvarsfordeling mellem platformsoperatør og tjenesteudbyder er i overensstemmelse med princippet om, at niveauet af ansvar og risiko modsvarer af andelen af indtjening i den konkrete transaktion, hvor de digitale arbejdsplatforme udfordrer den traditionelle økonomiske risikovurdering ved at have en stor markedsværdi baseret på andet end de enkelte provisionsvederlag.¹⁶⁴ En mulighed for udvidelse af platformsoperatørens ansvar kunne være at medtænke denne markedsværdi i risikovurderingen og lade platforme bære kontraktansvaret som den risikobærende i trepartsforholdet.¹⁶⁵ Hvorvidt de digitale arbejdsplatforme skal bære et solidariske ansvar med tjenesteudbyderen for de krav, som måtte opstå i forbindelse med realdelseskontrakten, må sammenholdes med ønsket om tilstedeværelsen af digitale platforme. Et væsentligt udvidet ansvar for de digitale arbejdsplatforme vil kunne påvirke det økonomiske incitament til etablering af en platform.¹⁶⁶ En eventuel udvidelse af arbejdsplatformens ansvar kunne både bestå af kontraktretlige forpligtelser vedrørende realdelsen eller en udvidelse af platformens informationsansvar.

5.2.1 Løsningsforslag til regulering af digitale arbejdsplatforme

Anvendelsen af de digitale arbejdsplatforme skaber muligheden for et anderledes marked, hvor tjenesteudbyderen selv kan tilrettelægge mulighederne for en ekstra indtjening. Det manglede ansættelsesforhold har givet anledning til samfundsmæssig bekymring på baggrund af den stigende udbredelse for digitale platforme. Det store dilemma er, om anvendelsen af de nye forretningsmodeller i udbredelsen af platformøkonomien kan tilpasses efter de nuværende danske modeller, eller om forholdet skal reguleres gennem nye tiltag i lovgivningen. Usikre arbejdsforhold mellem forbrugeren og platformoperatøren kan udspringe som følge af platformøkonomien, og det er usikkert om den danske retsstilling er gearret til at håndtere disse nye forretningsmodeller i nuværende lovgivning. Den aktive platform udfordrer præmissen om

---

¹⁶³ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁶⁴ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?*, s. 196

¹⁶⁵ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?*, s. 197

¹⁶⁶ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?*, s. 197

styrkeforholdet i et forbruger køb samt formidlerens rolle og ansvar.¹⁶⁷ Problematikken i arbejdsplatformenes voksende markedsandel er, at der lovgivningsmæssigt skal reguleres på en sådan måde, at deleøkonomiens anvendelse stadig er fordelagtig for platformen. En manglende regulering af arbejdsplatforme vil medvirke til en “crowding out” effekt, hvor de digitale arbejdsplatforme vil være i stand til at finde nye arbejdsområder og samtidig skubbe de traditionelle arbejdsformer ud til fordel for nye arbejdsforhold på en digital platform.¹⁶⁸ Thorkild Holmboe Hay fra 3F mener at nødvendig lovgivning for succes for den digitale platformsøkonomi endnu ikke er varetaget, og at den nuværende regulering skaber huller i problemstillingen omkring forbrugerbeskyttelsen.¹⁶⁹

Thorkild udtalte på baggrund af interviewet, at en regulering af arbejdsmarkedet skal ændres gennem EU, hvor reguleringen af forbrugerbeskyttelsen anses for at være en del af den nationale lovgivning, fordi Danmark har et stærkere trepartsforhold i arbejdsmarkedet end i EU. Undtagelsesvist har EU-kommissionen meddelt nationalstaterne, at de ikke ønsker at komme med en entydig definition af begrebet arbejdstager/lønmodtager eller arbejdsgiver. Kommissionen vurderer, at det er op til nationalstaterne at definere arbejdstagerbegrebet.¹⁷⁰ Ud fra dette kan det konkluderes, at kommissionen til trods for manglende regulering ikke ønsker at blande sig på nationalt plan og lader det være op til medlemsstaterne, hvordan gråzonerne i lovgivningen skal lukkes.

Kapitel 6. Konklusion

Formålet med fremstillingen af specialet har været at analysere forbrugerens retsstilling ved anvendelse af digitale arbejdsplatforme. Omstændighederne omkring digitale arbejdsplatforme indebærer, at når der efter dansk ret skal vurderes, om en platformsoperatør kan anses for at være en arbejdsgiver, vil det afgørende for udfaldet af afgørelsen være, om tjenesteudbyderne på platformene er omfattet af lønmodtagerbegrebet. Specialet har i den forbindelse taget udgangspunkt i arbejdsplatformen Hilfr og deres potentielle kontraktansvar, som bygger på opfattelsen af, at en platformsoperatør ikke kan blive mødt med et kontraktsretligt krav fra en forbruger. Resultatet af den løbende analyse af platformsoperatørens kontraktansvar vil blive præsenteret i følgende afsnit.

---

¹⁶⁷ Peter Møgelvang-Hansen, *Liber Amicorum*, Artikel af Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?*, s. 206

¹⁶⁸ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁶⁹ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

¹⁷⁰ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

6.1. Hilfrs kategorisering som realdebitor

Ved en analyse af Hilfrs kategorisering som realdebitor fremgår det, at det kan det være vanskeligt at definere, hvilke kriterier der konkret danner baggrund for, at digitale arbejdsplatforme kan anses som forbrugers realdebitor. Forudsætningen for at blive kategoriseret som realdebitor er, at den digitale platformsoperatør ikke har løftet bevisbyrden for udelukkende at fremstå som formidler af den pågældende ydelse, jf. U 2016.1062 Ø. Bevisbyrden for at fremstå som formidler kan være svært at løfte i praksis, hvilket skyldes beskyttelseshensynet mod de bebyrdende vilkår til forbrugeren.¹⁷¹ På baggrund af analysen består der en formodning om, at Hilfr skal kategoriseres som realdebitor. Denne vurdering er baseret på det manglende formidlerforbehold, hvor platformsoperatøren som aktiv formidler medvirker til en forventningsskabende adfærd hos forbrugeren og den manglende opfyldelse af det vidtgående forståelighedskrav.

6.1.2 Vurderingen af Hilfrs ansvar som arbejdsgiver

I relation til vurderingen af, om det indbyrdes forhold mellem platformsoperatøren og tjenesteudbyderen udgør et lønmodtagerforhold, skal der ud fra en række momenter foretages en helhedsvurdering. Dette skaber et incitament for, at der ikke kan laves en konkret vurdering af platformens fremstilling som arbejdsgiver, men at vurderingen beror på det enkelte lønmodtagerforhold. Forholdet mellem parterne kan være vanskeligt at definere og kan indeholde momenter, som taler for et sædvanligt ansættelsesforhold. Her kan det lægges til grund, at Hilfr udfører en instruktions og kontrolbeføjelse som indikerer, at der foreligger et ansættelsesforhold. En sådan kontrolførelse vil oftest være tilstede i et ansættelsesforhold, hvorfor man vil være tilbøjelig til at konkludere Hilfr som en arbejdsgiver. Dog er der momenter som kan opstille tvivl om dette forhold. Hilfr er en digital arbejdsplatform, hvor eksempelvis rengøringsmaterialer ikke bliver stillet til rådighed. Ligeledes er det muligt for tjenesteudbyderen selv at bestemme timepris, hvornår arbejdet skal udføres og hvordan det skal pågældende arbejde udføres. Disse forhold taler imod et arbejdstager/arbejdsgiverforhold mellem Hilfr og tjenesteudbyderen. Vurderingen af Hilfrs kategorisering som arbejdsgiver vurderes dog at skulle analyseres efter det enkelte ansættelsesforhold.

---

¹⁷¹ Marie Jull Sørensen: *Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret*, U.2017B.199, s. 6

6.1.3 Vurdering af kontraktforholdet mellem platformsoperatøren og udbyderen

Analysen omkring platformsoperatørens kontraktretlige forhold til tjenesteudbyderen skal vurderes ud fra en afvejning af hensynet til kontraktparter, tredjemand og mere overordnede samfundsmæssige hensyn¹⁷². På baggrund af udviklingen af den klassiske kontraktsret og en afvejning af de opstillede hensyn, kan det være vanskeligt at give et konkret svar på, om kontrakten mellem platformsoperatøren og forbrugeren kan medføre et kontraktansvar. På baggrund af analysen og forbrugerlovgivningen kan det ikke afvises, at digitale formidlingsplatforme fremadrettet kan blive mødt med krav på baggrund af beskyttelseshensynet til forbrugeren.

6.2 Forbrugernes retstillings i trepartsforholdet

Forbrugernes retsstilling må efter nærmere analyse konkluderes, at forekomme svagt, da der foreligger en række problemstillinger forbundet med digitale arbejdsplatforme. Problemstillingen er, at forbrugeren nødvendigvis ikke kan gennemskue, hvem der er den reelle aftalepart. Formidlerforbeholdet skal ligeledes forstås og accepteres af forbrugeren. Problemstillingen opstår i takt med forbrugernes manglende viden om, at platformsoperatøren ikke er en direkte aftalepart. Kontraktsvilkårene bliver oftest ikke læst forud for indgåelsen af kontrakten, hvilket har afgørende betydning for de digitale arbejdsplatforme. En digital platformsoperatør må konkluderes udelukkende at ville påtage sig et ansvar, såfremt forbrugeren indkalkulerer ansvaret i deres beslutning forud for aftaleindgåelsen. Forbrugernes retsstilling påvirkes ikke kun af manglende regulering, men ligeledes også af forbrugernes manglende forståelse forud for aftaleindgåelse. Disse forhold er af afgørende betydning for forbrugerbeskyttelsen, og udfordrer hovedsageligt bag platformsokonomi som beror på billige priser, fleksibilitet og nye arbejdsmodeller.

6.3 Hilfr

Specialet må efter nærmere fortolkning og analyse af arbejdsplatformen Hilfr formode, at platformsoperatøren ikke kan kategoriseres som en formidlingsplatform. Denne vurdering beror på formodningen om, at Hilfr skal kategoriseres som realdebitor, som stiller forbrugeren med et krav over for platformen. Forbrugeren kan have svært ved at gennemskue retsstillingen i det indbyrdes trepartsforhold, som danner et incitament for en nødvendighed af særskilt

---

¹⁷² Tidligere defineret ud fra Vibe Ulfbacks argumenter i afsnittet omkring Hilfrs kontraktretlige forhold til forbrugeren

regulering af digitale arbejdsplatforme i dansk lovgivning. Til trods for at de digitale platforme er selvreguleret med et formidlerforbehold, ses der en tendens til, at platformene involvere sig i tjenesteudbyderens arbejde. Det er platformens forretningsgrundlag, at forbrugerens tillid afhænger af forbrugerens villighed til at bruge platformen, hvorfor det må være optimalt for digitale arbejdsplatforme på længere sigt at påtage sig et ansvar. Hilfr må konkluderes at være den mindst risikoovers part, og har derfor de bedste muligheder for at gennemføre krav og koncipere kontrakterne. Selvdefinitionen som formidler må konkluderes ikke at være dækkende for arbejdsplatformens ansvar, hvorfor specialet må opfordre til, at der foretages en særskilt regulering af lovgivningen for digitale arbejdsplatforme.

Kapitel 7. Perspektivering

Udviklingen af et anderledes arbejdsmarked gennem anvendelsen af digitale arbejdsplatforme skaber problemstillinger i forbindelse med platformens selvregulering og manglende sikkerhedsnet for forbrugerens. Udviklingen af utraditionelle arbejdsformer og nye arbejdsområder skaber behovet for regulering for at den danske lovgivning er gearet til at håndtere den digitale platformsøkonomi. Sådanne reguleringer må anses som nødvendige for at bidrage til et acceptabelt forbrugerbeskyttelsesniveau.

7.1 Fast definition af at udgøre en lønmodtager

Den nuværende gråzone mellem lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende er nødvendig at regulere gennem en national eller EU-retlig definition af at udgøre en lønmodtager eller arbejdsgiver. Dette vil bidrage til, at lovgivningen indsnævrer en konkret definition for det indbyrdes forhold på arbejdsplatformene. Dette er dog ikke udelukkende tvistløsende for den manglende kategorisering af digitale arbejdsplatforme. Det vil kræve store lovgivningsmæssige indgreb at opnå tilsvarende forbrugerbeskyttelsesniveau på arbejdsplatforme, som ellers findes i dansk lovgivning. Reguleringen vil tilsvarende ændre det økonomiske incitament til oprettelsen af digitale arbejdsplatforme og bremse udviklingen i markedet for platformsøkonomi. Det skulle i stedet være en indførelse af en særskilt lovgivning, som sikrer platformens beskaffenhed fra den traditionelle arbejdsgiver, men alligevel skaber en sikring gennem efficient risikoallokering, hvor både forbrugerens og tjenesteudbyderens rettigheder sikres.

7.2 Regulering af atypisk arbejde

En anden mulighed vil være regulering af atypisk arbejde, således som det ses anvendt i andre medlemslande. Eksempelvis har Irland forbudt anvendelsen af nul-timers kontrakter, hvor det ikke tillades at have kontrakter uden et garanteret timetal. Afskaffelsen af nul-timers kontrakter skyldes, at Irlands regering vil sikre sig mod den moderne tids daglejere gennem en ny lovgivning.¹⁷³ Den manglende garanti af fast antal af timer eller fast løn skaber usikre forhold for de ansatte på sådanne kontrakter. Nul-timers kontrakter er i vækst på baggrund af den samfundsmæssige udvikling og skaber debat om de ansattes rettigheder på baggrund af usikre forhold til ansættelsen og dets ophør. Den indførte lov i Irland forpligter arbejdsgiveren til at give ansatte basale lønmodtagerrettigheder efter fem dages ansættelse og sikrer en minimumsbetaling, såfremt man bliver kaldt på arbejde.¹⁷⁴

7.3 Krav til den enkelte freelancer

Den sidste regulering ville ifølge Thorkild Holboe Hay være at stille større krav til den enkelte freelancer, som gennem en eventuelt test skulle tilegne sig et kvalifikationsbevis for at være selvstændig erhvervsdrivende. Denne regulering skyldes freelancernes manglende kendskab til hvilke spilleregler der gøres gældende, skatteregler for freelancere og bankregler for overførsel af penge og håndtering af kontante betalinger samt momsregler.¹⁷⁵ Såfremt man ønsker at være freelancer på det danske arbejdsmarked, bør den enkelte også være indforstået med de grundlæggende regler for freelanceri.

Disse tiltag vil være med til at regulere arbejdsmarkedet og trepartsforholdet, som vil give en forudsætning for forbrugeren til at kvalificere kontraktspart i anvendelsen af digitale arbejdsplatforme. Den manglende regulering af gråzonen på området omkring digitale platforme skyldes formentligt, at området for den digitale platformsøkonomi er så komplekst. Forhandlingen af lovgivning skal ikke tage afsæt i selve platformen, men forhandle algoritmerne der regulerer området.

7.4 Behovet for regulering af digitale arbejdsplatforme

Den nuværende regulering for håndteringen af digitale arbejdsplatforme skaber en debat på baggrund af forandringsfaktoren for samfundets ændrede arbejdsmarked. Anvendelsen af

---

¹⁷³ Peter Rasmussen, *Irland forbyder omstridte nul-timers-kontrakter*, 07.01-2019

¹⁷⁴ Peter Rasmussen, *Irland forbyder omstridte nul-timers-kontrakter*, 07.01-2019

¹⁷⁵ Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F

digitale arbejdsplatforme udfordrer eksisterende lovgivning både globalt og nationalt. Den manglende regulering skaber uklarhed omkring forbrugernes rettigheder og tjenesteudbyders status som henholdsvis lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende.¹⁷⁶ Umiddelbart fremstår den person, som tilbyder en service gennem den digitale platform som selvstændig erhvervsdrivende med kontraktretlig relation til platformoperatøren gennem en business-to-business relation. Denne fortolkning af relationen mellem platformoperatøren og tjenesteudbyderen har skabt bekymring blandt fagforeninger, fordi fortolkningen underminerer de vilkår, som ellers er reguleret for ansættelsesforholdet inden for de berørte brancher. I flere afgørelser er det påpeget, at visse digitale formidlingsplatforme optræder som arbejdsgivere, hvilket skaber problematikken bag, at de tjenesteudbydere som udfører arbejdet også burde betragtes som ansatte.¹⁷⁷

EU-Kommissionen har tilkendegivet, at der skal ske en ændring inden for reguleringen af platformøkonomi. Det skal fremtidigt være muligt at fastlægge platformoperatørens rolle i forhold til forbrugeren og gøre det tydeligt i hvilke tilfælde, at platformen kan kategoriseres som en arbejdsplatform eller hvornår denne er den faktiske leverandør.¹⁷⁸ Den manglende regulering af det anderledes kontraktforhold og kompetencen til kvalificering af de enkelte aktører er hidtil kun blevet reguleret gennem afgørelser hos domstolene. Det ville være relevant at overveje en regulering gennem konkrete tiltag i lovgivningen, for at sikre rettighederne for både forbrugeren og tjenesteudbyderen i stedet for at afvente en kvalificering hos domstolene. Området for platformøkonomi er under en interessant samfundsudvikling og det bliver spændende, hvornår digitale platforme rammer et acceptabelt forbrugerbeskyttelsesniveau på lige vilkår med andre brancher.

---

¹⁷⁶ Kristiansen & Andersen, 2017, s. 13

¹⁷⁷ Kristiansen & Andersen, 2017, s. 13

¹⁷⁸ *The rise of the Platform Economy: A new challenge for EU Consumer Law*, Christoph Busch, Hans Schulte-Nölke, Aneta Wiewórowska, Fryderyk Zoll, side 8.

Kapitel 8. Litteraturliste

Kilderne til udarbejdelsen af specialet er valgt på baggrund af retspraksis, juridiske artikler og faglige rapporter om platformsøkonomien til det danske samfund på baggrund af statistikker. Lovgivningen på området endnu ikke er reguleret, hvoraf det været specialets formål at fortolke baggrundsretten for at beskrive gældende ret om Hilfrs kontraktsretlige ansvar. Kilderne er valgt på baggrund af at danne grundlag for faglig analyse af trepartsforholdet i den digitale konstruktion og ydermere komme med eventuelle tiltagsmuligheder for fremtidig anvendelse.

Lovgivning

- LBK nr. 193 af 02.03.2016, Aftaleloven
- LOV nr. 1457 af 17.12.2013, Forbrugeraftaleloven
- LBK nr. 140 af 17.02.2014, Købeloven
- LOV nr. 139 af 29.03.1978, Lov om Visse Forbrugeraftaler
- LBK nr. 1002 af 24.08.2017, Funktionærloven
- LBKG nr. 240 af 17. marts 2010
- område og visse andre love, bemærkninger til § 38 a, stk. 3.
- LOV. nr. 1457 af 17. december 2013
- LOV nr. 1011 af 15. august 2007 som ændret ved lov nr. 482 af 12. juni 2009, Ansættelsesbevisloven
- LOV nr. 396 af 31.06.2000, med senere ændringer LOV nr. 1177 af 09.10.2015, Feireloven

Forarbejder

- LFF 1987-10-07 nr. 20, Forslag til Lov om ændring af lov om visser forbrugeraftaler, 07.10-1987
- KBET 2013 nr. 1540, Gennemførelse af direktivet om forbrugerrettigheder, 27.06-2013
- L 87, 1982 om Forslag til Lov om køb på kredit, bemærkninger til § 4a, stk. 3.
- L. 39, 1977 om Forslag til Lov om visse forbrugeraftaler, bemærkninger til § 1, stk. 4.
- L. 27, 1994 Forslag til lov om ændring af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens

Artikler

- Bjørn Larsen, Torsten, Kristian Feldthusen, Rasmus, ”De sociale mediers brugervilkår del 1 – aftalen”, Erhvervsjuridisk tidsskrift 2016.266.
- Bjørn Larsen, Torsten, ”De sociale mediers brugervilkår del II – værneting”, ET.2017.142.
- Erhvervsministeriet, Skatteudvalget 2017-18, SAU Alm. Del endeligt svar på spørgsmål 69, t - Deleøkonomien i Danmark, ”Kortlægning af deleøkonomiens omfang i Danmark og økonomisk virkning af øget udbredelse af deleøkonomiske tjenester”.
- Erhvervsministeriet, ”Strategi for vækst igennem deleøkonomi”, 2017.
- Frederiksen L.Ø, ”Mere end 20.000 danskere arbejder for platforme der udnytter juridisk gråzone”, ugebladet a4, tirsdag d. 23. maj 2017.
- Friis, Søren Elkrog, ”Hilfr-overenskomst kritiseres for at underminere den dansk model”, altinget.dk, 11. maj 2018
- Kristoffersen, Sonny: ”Afgrænsning af den civilretlige forbrugerbeskyttelse”, U 2011.258.
- Karstoft, Susanne, ”Retlig regulering af elektroniske loppemarkeder”, Markedsret Afdelingen for privatret, Aarhus Universitet – Ugeskrift for Retstidende, U.2006B.55.
- Kristiansen, Ane og Andersen, Søren Kaj, ”Hvad er digitale platforme, og hvilket spørgsmål rejser de for arbejdsmarkedet?”, april 2017.
- Møgelvang-Hansen, Peter, Liber Amicorum, Artikel af Marie Jull Sørensen: ”Digitale formidlingsplatforme: Disruption af forbrugerretsparadigmet?”.
- Sørensen, Marie Jull: ”Digitale formidlingsplatforme - formidlingsreglen i dansk forbrugerret”, U.2017B.199.
- Østergaard Kim, ”Dealsites - formidler eller anden mellemmand i lyset af kontraktens relativitet”, 2016

Bøger

- Andersen, Lenneart Lyng, Madsen, Palle Bo, ”Aftaler og mellemmand”, 7. Udgave, Karnov Group, 2017.
- Andersen, M.B og Lookofsky, J, ”Lærebog i Obligationsret I”, 2. Opslag, 4. Udgave, Karnov Group A/S, København 2015

- Blume, Peter ”Retssystemet og juridisk metode”, 2. Udgave, København, Danmark, juridisk-Økonomforbundets Forlag
- Bryde Andersen, Mads mlf.: ”Lærebog i Obligationsret 1”
- Bernhard Gomard: ”Almindelig kontraktsret”, 5. Udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2015
- Eyben, B.V og Isager, H, ”Lærebog i Erhvervsret”, 8. Udgave, 2015,
- Gram Mortensen, Bent Ole og Steinicke, Michael: ”Dansk Markedsret”, jurist- og Økonomforbundets forlag”, 2015, 4. udgave, 1 oplag.
- Hasselbalch, Ole: ”Lærebog i Ansættelsesret & Personalejura”, 5. Udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016
- Munk-Hansen, Carsten: ”Retsvidenskabsteori”, 2. Udgave, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2018
- Nielsen, Jacob Nørager, ”Købeloven med kommentarer, 3. Udgave, Forlaget Thomson A/S, 2008
- Nielsen, Ruth: ”Dansk Arbejdsret”, 3. Udgave, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2016
- Ufbeck, Vibeke: ”Kontraktens relativitet”, 1 udgave, Forlaget Thomson A/S, 2000

Rapporter

- Berg, J., Furrer, M., Harmon, E., Rani, U., & Silberman, S, ”Digital Labour platform and the future of work: Towards decent work in the online world”, International Labour Office.
- European Commission - Press release (2019) “Digital Single Market: EU negotiators agree to set up new European rules to improve fairness of online platforms' trading practices”, Strasbourg, 14 February 2019
- Flash Eurobarometer, “The use of collaborative platforms”, Kommissionen, juni 2016
- Kristiansen, A & Andersen, SK, ”Digitale Platforme og arbejdsmarkedet”, 2017
- Kristoffersen, Sonny, ”Forbrugerretten II”, 5. Udgave 09.12.2016
- Kristoffersen, Sonny, ”Forbrugerretten”, 5. Udgave 02.05-2015

- Ilsøe, A & Madsen, Weber L, ”Digitalisering af arbejdsmarkedet – Danskernes erfaring med digital automatisering og digitale platforme”, 2017
- Special Eurobarometer 342, “Consumer Empowerment”, Kommissionen, April 2011
- The rise of the Platform Economy: “A new challenge for EU Consumer Law”, Christoph Busch, Hans Schulte-Nölke, Aneta Wiewórowska, Fryderyk Zoll.

Retspraksis

- 12/14146, Dealsite ansvarlig for fejl på cykel, 12/14146, Forbrugerklagenævnet
- 2004-4011/7-106, Reklamation over musikanlæg, Forbrugerklagenævnet
- 13/01800, Dealsitet løftet bevisbyrde, for at fremstå som formidler, Forbrugerklagenævnet
- U.2016.1062 Ø, Forbrugerombudsmanden mod den Danske Rejsegruppe Svenska Rejsegruppen AB, Østre Landsret af 18. november 2015.
- U 2007/2251 SH, Tandlæge Nils Garnæs og Tandlæge Niels Anthonisen, Sø og Handelsrettens Dom af 7. maj 2007.
- U 1972.935 Ø, Tandlæge Steffen Enevoldsen mod Tandlæge A. Alexander, Østre Landsrets dom af 29. juni 1972
- SH2009.N.0001.07, QXL
- U 1995.432 HK, Køb af ædelsten anset for omfattet af kreditkøbelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og som forbrugerkøb.
- U 1998.47 H, Køb af transportcontainere ikke anset for forbrugerkøb.
- U 1992.806 Ø, Diamantinvestering ikke forbrugerkøb.
- U 1988.945 V, Serviceaftale mellem en erhvervsdrivende og et antennelaug anset for forbrugeraftale.
- Case NO. 11-46739, Berwick vs. Uber Technologies, INC.
- Forbrugerklagenævnets afgørelse 16/09874 af 21/12 2017
- U 2010.332 Ø: Tryg Forsikring A/S mod G4s Security A/S, Landsrets dom af 21. oktober 2010.

Direktiver

- Direktiv 93/13 - Rådets direktiv 93/13 af EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler

- Direktiv 96/71/EF - Europa-Parlamentet OG Rådets Direktiv 96/71/EF af 16. december 1996
- Direktiv 2003/88/EF – Rådets direktiv 2003/88/EF af 4, november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdstiden

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/104/EF af 19. november 2008

Betænkninger

- Betænkning nr. 845/1978 om forbrugerkøb, 1978
- KBET 2004 nr. 1440, Betænkning om revision af forbrugeraftaleloven: afgivet af et udvalg under Justitsministeriet, 01.01.2004
- L 39, 1977 om forslag til lov om visse forbrugeraftaler
- L 27, 1994 om forslag til lov om ændring af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område og visse andre love.
- KBET 2009 nr. 1509, Betænkning om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet, 01.11-2019.

Hjemmesider

- <https://www.skat.dk>, definition af begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed – Besøgt d. 16/03-2020
- <https://hilfr.dk/om-hilfr>, definition og beskrivelse af virksomheden- Besøgt d. 20/03-2020.
- https://hilfr.dk/priser-rengoering_informations, information om priserne på Hilfrs – Besøgt d. 20/03-2020
- <https://hilfr.dk/forretningsbetingelser>, Definition af Hilfrs forretningsbetingelser – Besøgt d. 20/03-2020.
- <https://fagbladet3f.dk/artikel/irland-forbyder-omstridte-nul-timers-kontrakter> - Besøgt d. 1/4-2020
- https://faos.ku.dk/publikationer/forskningsnotater/fnotater-2017/f151_-_digitale_platforme_og_arbejdsmarkedet.pdf, - Besøgt d. 11/4-2020

- <https://fagbladet3f.dk/artikel/platform-medarbejdere-opgiver-ikke-korrekt-indkomst,-> Besøgt d. 11/4-2020
- https://piopio.dk/kun-hver-syvende-rengoeringsmedarbejder-hos-hilfr-er-paa-overenskomst?fbclid=IwAR0_GyApUovP3uL7xdJHrCCEOcKbj8SogG7RfgD4SojMTmfiY8UTS1VeRrg - Besøgt d. 5/4-2020
- https://www.avisen.dk/historisk-overenskomst-platformsvirksomhed-bliver-a_493230.aspx?fbclid=IwAR1fCaJCmqCm8xMdd3MUh1_oux5bhtDy6WagIEFAOkV3tKL6Utm3liPXey - Besøgt d. 15/4-2020
- <https://itwatch.dk/ITNyt/Startup/article11122795.ece> - Besøgt d. 15/4-2020
- <https://fkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/4c202ae5-2003-4c11-8504-f03edefdf5dd?highlight=2004-4011%2F7-106> – Besøgt 15/4-2020
- <https://em.dk/media/9787/dele-og-platformskonomisk-aftale-1-rettede.pdf> - Besøgt d. 15/4-2020
- <https://bm.dk/media/6186/baggrundspapir-kortlaegning-af-arbejdsplatforme-i-danmark.pdf> - Besøgt d. 15/4-2020
- <https://bm.dk/media/6186/baggrundspapir-kortlaegning-af-arbejdsplatforme-i-danmark.pdf> - Besøgt d.13/4-2020
- <https://www.altinget.dk/artikel/foerste-platformsoverenskomst-i-danmark-3f-og-rengoeringstjeneste-lander-aftale> - Besøgt d.18/3-2020
- <https://bm.dk/media/6186/baggrundspapir-kortlaegning-af-arbejdsplatforme-i-danmark.pdf> - Besøgt d. 18/3-2020
- <https://www.hilfr.dk> - hjemmeside. – Besøgt d. 10/05-2020
- <https://itwatch.dk/ITNyt/Startup/article11122795.ece> - Besøgt d. 5/3-2020
- <https://www.hilfr.dk> - hjemmeside, FAQ, 2019] *Hilfr (2019. Frequently Asked Questions. Udgivet af Hilfr* <https://faq.hilfr.dk/da/har-hilfrs-selv-rengoringsmidler-og-udstyr-med/> - Besøgt d.12.04.2020
- <https://www.kfst.dk/pressemeddelelser/kfst/2019/20190501-konkurrence-og-forbrugerstyrelsen-oeger-fokus-paa-digitale-platforme/> - Besøgt d.12.04.2020
- <https://www.altinget.dk/arbejdsmarked/artikel/hilfr-chabber-lad-os-integrere-platformsoekonomi-i-den-danske-model>) - Besøgt d.12.04.2020

Bilag

- Bilag om transskribering af interview med Thorkild Holmboe Hay fra 3F
- Bilag af antal anslag

Litteratur

European Law Institute, Modelregler på online platforme.